

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-szabos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, március 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Folyt. a budget-vita.
- Kirakatverseny magyar készítményű árukból.
- Szegedet is boldogítja A Magyar Aszfaltgyár Részvénytársaság.
- Véletlenül felfedezett asszonyozóktetés.
- Büntanya egy ügyvédi irodában.
- Modern mártírok.
- Az éjkoncjavaslatok a főrendiházban.
- Egy makói ember kalandos története.
- Modellek — uszónadrágban.
- Tarkaságok.

Apponyi itthon.

Arad, március 17.

— Kegyelmes uram! A Kárpátoktól az Adriáig lázban ég az ország. Ünnepe van ma az egész nemzetnek, az emberek örömkönyvek között borulnak egymás nyakába: te ismét itthon vagy, ismét a miénk vagy, itt állsz a nemzet vérrel megszentelt talaján és ismét felveszed az emberi jogok zászlaját, amelyet nagyszerű hivatásod szolgálatában néhány hétre kénytelen voltál letenni. Leteszed azt a hatalmas sulyt, amelylyel a világ minden népéért dobogó nagy szivedet a Gondviselés terhelte meg és új terheket vállalsz annak a népnek a millióiért, amely nagy szived nemes érzéseivel legközelebb áll, amelynek jólétéért, boldogulásáért mindenedet feláldoztad s amelynek jóléte a te életed legszentebb kötelessége.

Ahogy itt most diadalmas bevonulásod alkalmával körültekintesz,

láthatod, hogy titáni küzdelmedben, amelyet a népjogokért, a gondolat szabadságáért vívsz, elszánt harcra kész munkatársaid vannak. Itt vannak kipróbált hived, akik a politikai pártalakulások közepette mindenkor kitartottak melletted, bármely oldalra vezette is őket a te bölcs és törhetetlen meggyőződésed. És ott vannak az ország legtávolabbi részein is azok a sóvárgó milliók, akik egyedül téled, a te minden akadályt leromboló bölcseségedtől várják sorsuk megjavulását.

Es mikor ezeknek a millióknak örömteli hozsannája reng keresztül a mi aranykalászos rónáinkon, a mi tejjel-mézzel folyó Kánaánunkon megszegyenülve kell elhallgatnia minden kicsinyes gyanúsításnak, minden irigy rosszakaratnak. Mert sajnos, vannak sokan ebben az országban, akik nem értik meg, vagy szándékosan félremagyarazzák a te nemes intencióidat. Akik az idők forgásában köpönyegforgatást látnak, akik jövőbe látó nyugodt mérsékletedet tehetetlen taktikázásnak minősítik és akik az emberiség valláserkölosi megjavítását célzó hatalmas munkásságodat elég galádak klerikális reakciónak nevezni. De mi ismerjük a te fenkölt gondolkodásodat, tudjuk, hogy ezek a jellemeddel össze nem férő gyanúsítások téged ki nem térítenek utadból. Tudjuk, hogy neked az a tömeg záptojás, amit világmentő elveidért rágal-

mazoid hazudozása szerint kaptál, neked csak rózsavíz. A te szived oly nagy, demokratikus érzéseid oly mélyek, hogy te minden áron meg akarod váltani a szenvedő milliókat, még ha azzal protestálnak is a te önzetlen akcióid ellen, hogy a te megváltásod könnyen a tulvilági boldogságba segítheti őket.

Kegyelmes urunk! Most hát mindnyájunk örömeire újra itt vagy közöttünk. Ujra folytathatod eddigi hatalmas, népjóléti munkálkodásodat. Ugyis nagy szükség volt már érkezésedre. Nélküled szinte kátyuban rekedt ennek a szegény országnak a szekere. Mióta szegény néhai való Pichler Győző derék hazánkfia elköltözött az élők sorából, az egész világ jólétének bokros gondjai mellett a te széles vállaidra hárult az a hatalmas feladat, hogy vigyázz a hazára. És bizony nagyon megéreztük a te távollétet. Alig húztad ki lábaidat az országból, nem volt senki, aki mindenben nemzeti sérelmet lásson és nem volt elég erős utódod abban a politikai irányzatban, amelyet apánk sérelmi politikának hívtak, s amelynek százados virágzása Magyarországot minden európai nemzetek fölé emelte. Az egész ország szinte sirt és gyászba borult, mikor elmentél, mert azt hallotta, hogy közvetlen elutazásod előtt hallatlan nemzeti sérelmet fedeztél fel a bankjavaslatban, aminek leleplezését hazaérkezésed utánra halasztot-

Szomorú reggeltől vidám estéig.

(Egy léha legényember naplójából.)

Irta: Vértessy Gyula.

Az ágyammal szemközt való falon az apám arcképe függ. Reggelente, mihelyt kinyitom a szememet, első tekintetem az ő komoly, okos arcára esik.

— Jó reggelt, apám!

A vékony bajusz alatt mintha kinyílnék a finoman ivelt keskeny ajak és mintha hallanám is szelid, lágy hangját, a mely ott cseng gyermekkorom többi emléke között:

— Jó reggel, fiam! Szeretnék neked jobbat kívánni. De ilyen élet mellett, a minő éled, még ez is nagyon jó. Mert százszor nyomorultabbnak is érezhetnéd magad. És megérdemelnéd, hogy érezd. De nehezen bujssz ki! Ugye legjobb lenne tovább aludni? Az ébrenlét csak bátraknak, erőseknek és okosoknak való; a léhák, gyávák és élnetlenségűk mindég aludni szeretnének. Te, félek tőle, mindég aludni szeretnél? Persze, mert az alvásodnak legalább egy célja van: pihenni, — de a fenlétednek, az életednek, annak úgy sincs, semmi sincs, hacsak életcélnak nem nevezel ki egy-két futó, léha viszonyt, egy két tarka szoknyát, amely után futsz néha.

Behunyom a szememet, hogy jobban lássam az apámat és jobban halljam a hangját. Oh, milyen jól esik egy igazságos korholás; akárcsak az átlumpolt éjjelek után a hideg

tuss! Csak korholj, csak szidj, édes jó apám! Nagyon rászolgáltam!

— Az ilyen élet mellett, mint a tied, legjobb az álom. Az az állapot, mikor nem gondolkodik az ember arról, hogy miért él, miért fekszik le, miért kel föl, szóval, hogy cél nélkül miért szedi magára napról-napra a hétköznapok igáját, az ünnepnapok unalmát? A semmiért minek valamit csinálni? Igen fiam, a semmiért. Mert a te életed: semmi!

Persze, ha én nevelhettelek volna fel, minden másképp lett volna. De akkor kellett téged itthagynom, mikor legnagyobb szükséged lett volna réám. Ha én vezettelek volna be az életbe, ma lehetnél híres ügyvéd, előkelő hivatalnok, osztálytanácsos, táblabíró, egyetemi magántanár, vagy ki tudja mi. A te eszeddel, alakoddal, fellépéseddel minden téren érvényesülhetnél volna! Micsoda házasságot köthetnél volna! Boldog, szép családi életet élhetnél, gondtalant, irigylésre méltót, nyugalmasat és te a helyett deressedő fővel is verseket meg tárcákat firkálsz, hogy száraz kenyered legyen. Szóval, azért dolgozol, hogy éhen ne halj. Mert arra remélem mégis csak rájöttél, hogy az olyan közepes írócskák, mint te, nem a halhatatlanságért dolgoznak. A mit te irsz, az csak olyan az irodalom forgatagában, mint a filléres rézpénz. Az ember zsebre teszi, mert gyufát vehet rajta, de nem szokták gyűjteni, sem gyönyörködni nem szoktak benne. Mindennapi használatra való, egyébre

semmi. És te minden tehetségedet, minden erődet aprópénzre váltod.

Minden reggel hallom a prédikációt és minden reggel ezt felelem rá:

— Igazad van, apám. Elhibáztam az életem. Csak az a szerencse, hogy az egész élet oly rövid, haszontalan semmi, hogy nem érdemes komolyan venni. S miért busulni az élet elhibázásán, mikor a halál minden pillanatban jöhet és kikorrigál mindent. Különben is, mit hibáztam el? Az életet maga a teremő hibázta el. Egyes ember mit hibázhat? A legokosabban élő ember is voltaképpen mi egyebet csinál, mint én, mondjuk a legokosabban élő ember. Mi egyebet, mint fölkel, eszik, iszik, dolgozik valamit, szeretkezik, azután lefekszik s reggel megint fölkel s kezdi a végnélküli szürkeségű napot mosakodással és azután végigismétli a tegnapi, egészen addig a rut napig, a mikor a kórházba, vagy a műtőasztalhoz, vagy a boldondok házába viszik.

Ezek közül a sorsok közül választhatunk mindnyájan. Nincs mit válogatni!

Elvonul előttem a nap képe. Kezdődik tornázással (az undok „Mein System“, a melylyel Müller ur megkeserítette az emberiség életét). Kiugrani a meleg ágyból és nyitott ablak mellett tornázni, jól esik, vagy nem jól esik, azután a fürdés, ledörzsölés s egy csomó higiénikus komédia, azután az öltözés, reggeli, séta, azután leülni az íróasztalhoz és rágni a tollat, hogy megírjunk egy huszkoronás tárcát, vagy egy tizkoronás verset.

tad Azóta a bankjavaslatot megszá-
vazták s csak az maradt m. g. szá-
munkra vigasztalásul, hogy ugyanazt
a sérelmet majd feltalálod hamarosan
— más javaslatban.

De hagyjuk a sokat hánytorgatott
nemzeti sérelmeket, amelyek nemes
vonásu atyai arcodat már egészen
megredőzték. Vessünk vissza még egy
pillantást a derék jenkikhez, akik se-
hogyan se akarták elhinni még a te
ékesszólásodnak se, hogy boldog a
magyar és hogy a mi népünk a vi-
lág legszabadabb népe. Vessünk egy
pillantást az új hazában élő honfi-
társainkra, akik elég balgák voltak
elhagyni a hazai Paradicsomot, hogy
odaát pénzhűségüket kielégíthessék.
Mondd nagy férfiú: hogyan élnek
véreink odaát. A mézédés beszédeid-
nél szerepelt tojások ugy-e hazai el-
lenfeleidnek volt szánva? S az elve-
temült anarchisták bombái se neked
voltak szánva, sőt az egész história
csak koholmány?

Ne félj, mi úgy se adtunk hitelt
az efféle mesének, mi nevetünk az
ilyen hazugságokon. Amint hogy ka-
cagnunk kell azon a vádon is, mintha
a könnyen világháborúra vezető ame-
rikai-japán konfliktust a te világbékés
beszédeid idézték volna elő.

Nem kegyelmes urunk, minket
mellőled semmi intrika eltávolítani
nem fog soha. S velünk a nép mil-
liói ezután is úgy ki fognak tartani,
mint eddig. Vedd tehát fel újra a
zászlót s mi követünk.

*

Apponyi Albert gróf amerikai ut-
jából való megérkezése alkalmából
holnap a függetlenségi párt ovációval
fogadja és Tóth János alelnök üd-
vözlő beszédet fog intézni hozzá.
Mint az olvasó sejt, Tóth János nem
ezt a beszédet fogja elmondani.

Folyik a budget-vita.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 17.

A márciusi ünnepmiatti három napos szü-
net után ma újra megkezdődtek a parlamenti
tanácskozások. Napirenden a budget vita van,
amely éppen olyan kis érdeklődés mellett fo-
lyik most is, mint a szünet előtt.

A képviselőház mai üléséről részletes tudó-
sításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után meg-
nyitja az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyző-
könyvét.

Elnök: Azt hiszem a Ház érzelmeinek felel
meg, ha egy férfiúnak, Horváth Lajos főrend-
nek érdemeiről emlékezem meg, aki elköltözött
az élők sorából. Horváth sokáig volt tagja a
parlamentnek, több bizottságban vett tevékeny
részt és kiváló képességei és érdemei előkelő
pozícióba juttatták. Indítványozza, hogy a Ház
jegyzőkönyvileg örökítse meg emlékét. Jelenti,
hogy engedélyt adott Huszár Károlynak sürgős
interpellációja előterjesztéséhez, az ököritói se-
gély kiosztás tárgyában. Jelenti, hogy Pozsonyi
Géza budapesti lakos összeférhetlenségi beje-
lentést tett Solymossy Ödön báró soproni kép-
viselő ellen. A beadvány azonban nélküli a
a szükséges kelleket, azt irattárba helyezni
rendeli.

Hegedüs Kálmán az állandó igazoló bizott-
ság előadója jelenti, hogy Serbán Miklós meg-
támadott mandátuma ügyében a vizsgálóbiztos
Lázár István gróf.

Következett az 1911. évi állami költségve-
tés tárgyalása.

Földes Béla: A parlament a múltban nem
teljesítette elég szigorúan ellenőrző feladatát.
A nagy politikai problémák egy részét már
letárgyalták, másik része pedig a közel jövő-
ben kerül napirendre. Ezért csak szorosan a
költségvetés pénzügyi részével akar foglal-
kozni. Költségvetési joggal, a kiadás és bevé-
telekkel akar foglalkozni. Az 1910. évi költség-
vetésről nincsen törvény és az, a kormány
büne. Az indemnitási törvény nem pótolja a
hiányt. Hibáztatja, hogy a költségvetés nem
készül el idejekorán és nem kerül már ja-
nuárban a Ház elé. Ez az oka annak is, hogy
a képviselők nem érdeklődnek a vita iránt.
Követeli a bruttó költségvetési rendszer ke-
resztül vitelét. Az 1911. évi költségvetés tíz
percenttel tullepi a tavalyit. Felolvassa a kül-
földi költségvetéseket és összehasonlítást tesz.
Ajánlja, hogy az állam nyisson meg más pá-
lyákat a szegényebb osztály előtt, nehogy min

denki az egyetemre menjen. A hadügyi költ-
ségvetést bírálja és hibáztatja, hogy a hadse-
reg harcoképességét pénzzel és létszám emelés-
sel akarják fokozni. Nem helyesli a magas
adókulcs behozatalát. Végül kijelenti pártja
nevében, hogy a költségvetést nem fogadja el.
Elnök: Piz perc szünetet ad.

(Szünet után.)

Simonyi Semadam Sándor: A néppárt állás-
pontját fejt ki. A kormánnyal szemben bizal-
matlan, tehát a költségvetést nem fogadja el.
Üdvözlő Tisza István grófot, aki legutóbb Nyit-
rán tartott beszédében az országot a keresz-
ténységhez akarta visszavezetni. Ez a néppárt
létalapja, tehát visszautasítja a reakció vádját.
Beszél a választói jogról és kijelenti, hogy más
országban az alsó néprétegek érettsége teszi
szükségessé az általános választói jog behozat-
alát. Nálunk felülről akarják ezt ránk oktro-
jálni, hogy az éretlen és megbízhatlan elemet
a mindenkori kormány jármába hajtsák. A
költségvetést egyrészt bizalmatlanságból más-
részt azért nem fogadja el, mert nem látja ér-
vényesülni benne az egységes keresztény nem-
zeti társadalom koncepcióját.

Kállay Ubul egyetért a földmivelésügyi mi-
niszterrel abban, hogy az ország gazdasági ba-
jain a többlet termelés biztosításával kell segí-
teni. Ez azonban nem elegendő. Szükséges a
magyar földbirtok tehermentesítése a középbir-
tokos osztály érdekében és telepítési és parcell-
lázási akció, a kisbirtokos parasztság megmen-
tése. Foglalkozik az erdélyi magyarság hely-
zetével és a románság kulturális és gazdasági
előrehaladásával, amelyet veszélyesnek mond.
Nem akarja hinni, hogy Tisza újabb engedmé-
nyeket tenne a románságnak. Az általános vá-
lasztójogról addig nem nyilatkozhat, míg a kor-
mány konkrét javaslatát nem ismeri. Sürgős-
nek tartja a reform megvalósítását a magyar
nemzeti szupremácia megvédésével. A költség-
vetést nem fogadja el.

(Az ököritói segélypénzek.)

Huszár Károly terjesztette elő ezután a kö-
vetkező interpellációt.

Van-e tudomása a belügyminiszter urnak
erről, hogy az ököritói tűzkárosultak javára
társadalom által összegyűjtött igen tekintélye-
s pénzügyi összeg még mindig nincs kiosztva, holott
vagy száz egyen olyan nyomorba jutott, hogy
valóban égető szükségük van a segélyekre?

Minő intézkedéseket tett a belügyminiszter
ur, hogy az adományok haladéktalanul kiosz-
tassanak?

Kiket terhel e botránnyos ügyben a köte-
lességmulasztás?

Mit szándékozik a belügyminiszter ur ten-
ni, hogy a főispán és alispán nyilatkozataiban

Megírni még csak meg lehet, bár nem va-
lami nagy gyönyör az irodalmi mesterember
átlagmunkája, hanem azután jön az undorító
rész: az eladás, az irodalmi cigánykodás. A lap-
kiadó urak az utolsó rendőri riportért sziveseb-
ben fizetnek, mint egy tárcáért, vagy versért, s
igazuk van. A publikumnak az jobban kell. Ir-
jon az ember szépirodalmi lapokba? Azótat te-
leirják az ugynevezett jobb írók: a képviselő-
írók, a minisztériumokbeli hivatalnok-írók, a
botránnyhajhászó lapok író-szerkesztői, a kiktől
fél mindenki, hát inkább kiadják a hülyeségeit,
csak hogy lekenyerezzék őket. Szóval, rá
van az ember utalva a napilapok husz vagy
tiz koronára. De még ezeket az alamizsna-ho-
noráriumokat is milyen kín megkapni. Ugy kell
vérrel kiizzadni a kiadói zsebekből. S azután
ugy dobják oda, mintha a koldusnak alamizs-
nát adnának. S az igazat megvallva, ebben is
igazuk van.

Utálattal állok fel az íróasztalom mellől.
Minek írni, kinek írni?

Ezt a merész munkaotthagytást különben,
őszintén szólva, csak azon büszke érzés hatása
alatt merem megeselekedni, hogy a tárcámban
még husz koronányi vagyon hever.

S ennyi kincsel egy napra abba lehet
hagyni a robotot.

Elindulok csavarogni az utcára. Az embe-
rek mind sietnek a dolgukra. Utam valamelyik
minisztérium élé visz. Egy csomó hivatalnok
tódul be az épület kapuján.

Okosabb dolog lenne nekem is ide vagy

más hivatalba mászkálni nap-nap után, ké-
nyelmesen, gond nélkül, ostoba sablónszerü-
séggel leróva jó pénzért a napokat, egész ad-
dig a napig, mikor feleségem ó nagysága be-
üzenné a hivatalba, hogy ma nem jöhet be
a hivatalba becses ura, mert meg tetszett neki
halni.

Apró gyermekek szaladnak el mellettem.
Elöttem pedig egy kis lányka megy a mamá-
jával. Szép fiatal asszony, bájos gyermek.
Eszembe juttatják a családot. Nekem is lehetne
nyugalmas fészke, kedves otthonom, felesé-
gem. Gyerekeim, mindenem lehetne, amit az
emberek boldogságnak neveznek.

Egy pillanatra csábít is ez a kép. Bizony
ugy más lenne az élet. Mindjárt lenne célja.
De ez a család után vágyódó érzésem nem tar-
tós. Hamarosan eszembe jut a házasság ezer
baja, gondja. Sok bubánat, aggodás kevés öröm-
ért és rendes kosztért s azután az örök bucsu,
itt hagyni örökre, a kiket szerettünk. Éh, jobb,
ha senkit se siratunk halálunk percében és ha
senki se borul ránk zokogva, mikor készülő-
dünk innen. Jobb egyedül állni, akkor könnyebb
elmenni.

Jobb nem szeretni senkit. Jobb? Eszembe
jut egy édes bájos arcocskó. És mintha minden
ragyogni kezdene, mintha ibolyák, liliumok il-
latát érezném az utca poros, bűzös levegője he-
lyett. A lelkeimmel látom őt és a vérem kerget,
hogy keressem föl. De az eszem bele-
szól: minek keresnéd? hogy újra hazudoz-
zál neki? Mert hazugság lenne a vallo-

másod. Nem szerelem az, a mit te érezel,
csak a hangulata a szerelemnek. Ha elvennéd
őt, boldogtalanná tennéd; meg azután a ma-
gad kenyerét is alig bírod megkeresni, hogy
bírnád kettőtökét, hármatökét?

S ezuttal hallgatok az eszemre. (Mindég
hallgatok, mikor kedvemrevalóan tanácsol.)
Csakugyan, nem szerelem ez az én érzésem.
Tudok is én már úgy szeretni, a hogy egy
édes, tiszta, érintetlen leányt szeretni kellene!
Rég volt az, mikor én úgy tudtam szeretni.
Rég volt, tán igaz se volt? Csak afféle álom
a gimnazista időkbeli, mikor még ábrándoz-
gattam, mikor még a szerelmet magáért szer-
tettem és nem a kielégíthető vágyakért és bü-
nökért. Mikor még az én lelkem is tiszta és
fehér volt, mint az övé, mikor még illetem
volna hozzá. Most már? Késő, késő. Feketén
már nem szabad a fehérhez közeledni.

A leánynyal így rövidesen, de szomoruan
leszámoltam. Következett az asszony. Ezzel
tán sose fogok leszámolni tudni. Pedig bizo-
nyára okos dolog lenne. No de talán mire visz-
szajón, elmúlik a felettem való varázsa. Mig
odajár, majd csak kibogozom magamat vala-
hogy a befolyása alól. Igen, igen, jól irtam:
befolyása alól. Mert ez az egész hatalma nem
a szerelemből fakad. Őt se szeretem én, csak
vágyakozom a csókja, az ölelése után. Mint
ahogy vágyakozik az ember, ha éhes, egy táj
jó étel után; ha álmos: egy jó ágy után. Ezen
az alapon nyert ő befolyást rajtam. De ez nem
a szerelem gyávasága. Nem, nem. Ő nem azért

fenforgó ellenmondásra vonatkozólag, a mely a begyűlt segélyösszeg nagyságára vonatkozik, világosság deríttessék?

Hajlandó-e a belügyminiszter a hibás közegek szigorú megfenyítésével példát statuálni, hogy a jövőben hasonló bürokratikus skandalum elő ne fordulhasson?

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök nyomban válaszolt. Kijelenti, hogy igazolásra szólította fel a közigazgatási hatóságokat és utasította Szatmár vármegye alispánját a segélypénzek azonnali kiosztására. Az egybegyűlt összeg körülbelül 130-150 ezer korona. Szó sincs róla, hogy elkallódott volna belőle valami. Beismeri, hogy az ügy kezelésében kvalifikálhatatlan hanyagság történt, ami annál súlyosabb, mert annak idején egész Európa részvétellel fordult felénk és a szerencsétlenek segítségére sietett és így az egész európai közvéleménnyel szemben felelősség terhel bennünket. Felelősségre fogja vonni a mulasztó tisztviselőket és szigorúan fog eljárni velük szemben.

A Krassószörényi szerencsétlenség dolgában, amelyet Huszár szintén említett, nem fordulhat elő hasonló mulasztás. Energikusan folytatják a kár felbecsülését, melynek megtörténte után nyomban szétosztják a gyűjtött segítséget.

A miniszterelnök válaszát a Ház egyhangulag tudomásul vette, mire az ülés fél kettő után véget ért.

VÁROS ÉS MEGYE.

Elutasított kérelem. A következő leirat érkezett ma Aradra: Arad város törvényhatósági bizottsága által az aradi dohánybevéltő hivatal mintakertjének, házépítési célokra leendő átengedése iránt tett előterjesztése tárgyában, folyó évi március 4-én 4392. szám alatt tett jelentésére a csatolmányok visszaküldése mellett értesitem az igazgatóságot, hogy az ez ügyben tett fenti előterjesztésében felhozott indokokat elfogadom és meghagyom az igazgatóságnak, értesítse úgy Arad szab. kir. város közönségét, mint pedig a kérelmező m. államvasuti alkalmazottakat, hogy az aradi dohánybevéltő hivatal mintakertjének házépítés céljaira való átengedése iránti felterjesztését beható tanulmány tárgyává tettem és a fenforgó több rendbeli indokokra való tekintettel, de különösen arra való figyelemmel, hogy erre a telekre magának a dohányjövődéknek is a közel jövőben minden valószínűség szerint szükség leend, az előterjesztett kérelmet teljesíthetőnek nem találtam, miért is a telket eladni nem szándékozom. Pongrácz báró, s. k. miniszteri tanácsos.

parancsol nekem, mert szeretem, de mert jól tud ölelni és csókolni.

Elvégre az ember egy jó vendéglőhöz is ragaszkodik. Ez nem szerelem! Ez csak befolyásolás, amely érzés alól könnyen szabadulhatok, csak akarjak szabadulni. És akarok is. Ime, most is tiszta szívből örülök neki, hogy elutazott. Összevesztünk, kapta magát, elutazott. Okosan tette. Nem is tartóztattam és azóta se hívtam. Csak maradjon ott, ahol van! Rá se akarok többé gondolni.

Dél felé jár az idő. Inkább szokásból, mint éhségből bemegyek valamelyik étterembe. Az asztalnál jóízűen falatoznak. Némelyik embernek az arcáról szinte lemosolyog az állati gyönyörűség, míg a csontról lekapdossa a húst és mártogatja a zsírt a tányérjából. Fúj, de utálatos ez a sok éhes állat. Alig tudok enni valamit; undorodom ettől a habzsoló tömegetől. Az állat az emberben! Az állat, mely örül, hogy rágódhatik valamin, hogy örülhet valamit. Csak még az kellene, hogy ozsonnatájon azután kérődzzenek is.

Menekülök ki hasukat töltő ember-társaim közül. De az utcán nagyon unalmas így délután; olyan kihalt, üres minden. Alig látni embert. Furcsa is vagyok. Az imént, hogy megutáltam őket és most megint megyek utánuk a kávéházba. Szunyóskálva emésztett egy részük. A legtöbb arcról le lehetett olvasni: de szép az élet jóllakva!

A füsttől alig lehetett látni. No, ez is szép és okos szokás. Egy csukát a szájba dugni, meggyújtani és fujni a füstöt, mint a hoten-

KIRAKATVERSENY magyar készítményű árukból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

A folyó hó 25-én, 26. és 27-én Aradon megtartandó kirakatverseny, mint az országban a legelső ilyen valóságos eseményszámba megy és nem csak itt kelít feltűnést, de az egész nagy vidéken rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg iránta. Az aradi mozgalmat ma már az egész országban ismerik és nem egy helyről kapott a szövetség elismerő nyilatkozatot a propaganda gyakorlatias és helyes uton járó módjáért, sőt anyagi pénzbeli segítyt is a testvér egyesületektől és gyáraktól.

Ezen a sikeren felbuzdulva, a szövetség a helyi kereskedők támogatása mellett fogott hozzá a kirakatverseny megvalósításához. Már a legelső lépésnél a siker reménye kecsegtetett. A jelentkezők a versenyre egyre szaporodtak és számuk ma már meghaladja az ötvenet.

Arad előkelőségéből alakult 86 tagot számláló vegyes zsűri e hó 23-án, délután 5 órakor a városháza kitermében tartja meg ülését, melyre a meghívók már szétküldtek. A zsűri nemcsak a szép és gazdag kirakatokra lesz tekintettel, hanem az üzletekben képviselt magyar készítményű áruk, mennyiségére is és mindenütt, ahol a kereskedő a zsűrit ez irányban tájékoztatni kívánja, a zsűri tagok kész örömmel fognak utóbbiakról is tájékozást szerezni; sőt vitás esetben éppen ez válhat döntővé is, a jutalom odaitélésében.

A versenyre nem csak a helyi fogyasztók, de a vidék figyelmét is különösen felhívjuk, mert hiszen a verseny tulajdonképeni célja éppen az, hogy a nagyközönség megtudja hol s milyen magyar árut kaphat és az áru jóságát, tetszetős voltát megismerve, a magyar áruk iránti bizalma és előszeretete megerősödjön.

Ezek a napok egész Aradnak és az egész vidéknek meg kell mozdulnia, hogy hazafias lelkű kereskedőinket, akik nemesak nagy fáradsággal, de jelentékeny anyagi áldozatok árán is arra vállalkoztak, hogy a magyar termelésnek propagandát csináljanak, a közönség a maga részéről érdeklődéssel honorálja és jóakaratu pártfogásába vegye.

Hogy ez így legyen és a verseny a legszébb eredményt mutathassa fel, úgy a kereskedők, mint a fogyasztók részéről és hogy az a magyar ipari fejlődést, s ezzel hazánk anyagi jólétét is egy lépéssel előbbre vigye, ezzel a kívánsággal indítja el a szövetség és azt a nagy követ, melyet itt helyben serény munkával idestova már egy év óta feszeget.

A versenyre jelentkezettek névsorát az

tották vagy a pápuák. Igazán méltó mulatság az ugynevezett értelmes lényekhez. Hanem azért én is rágyujtok és minden élvezet nélkül szívom a keserű, csipős füstöt. Ha én nyelem a más füstjét, nyelje más is az enyémet. S közben szidom a világot, az embereket s legfőképpen magamat.

Mire kiérek a kávéházból, az utcákon már nyüzsögnek az emberek. Mind megy ki a ligetbe. Azt hiszik, hogy ott jobb a levegő. Pedig ennyi ember képes lenne befertőzni, büdössé tenni a tátrai levegőt is, nem azt a külömben is szennyes ligeti kis levegőt. Az ostobák! Hanem azért megyek én is ki a ligetbe. Közben acsarkodva szidom a sok embert! Minek ennyi nyomorult ember! Elkelve már egy kis háboru vagy kolera. Hiszen egymás szájától kapkodjuk már el a kenyeret. Ha félannyian lennének, jobban megélhetnénk!

Végre is kimenekülök a tömegeből. Otthagynom a ligetet. Megyek haza olvasni! Therriennek egy bájos kis könyve várt reám. De alig kezdtem el az olvasást, dühösen eldobtam a könyvet. Mit firkál nekem ez a Therriennek az élet szépségeiről, mikor az egész élet hülyeség, ostoba semmi!

Csöngötnék. Táviratot hoznak. Az én elutazott asszonykám sürgönyzi, hogy estére megérkezik, várjam a vonatnál.

Mig kikészítem a toillettemet és előszedem a borotváló készülékemet, füttyürészve, vigan emelem fel a ledobott könyvet.

— Bocsáss meg, jó Therrienne! Neked van igazad! Az élet szép...

alábbiakban adjuk: Assael H. és fia, Andrényi Károly és fia, (v. k.) Bársony Andor, Berta testv., Bloch H., Bérezi Pál, Brunner Béla, Ecker Péter (Turul), Fischer Simon, Fischer Mór, Guttmann és Berger, Grallert J. és fia, Geller I., Grosz és Lapikás, Fellner Soma, Hoffmann Antal, Hajós Arpád, Haubenreich M., (v. k.) Hoffmann Sándor, Hirsch Antal, Ingusz I. és fia, Jakabffy István és Társa, (v. k.) Klein Sándor, Kovács Soma, Kun József, Kerpel Izsó, ifj. Klein Mór, Keppich Zsigmond, Kramarovich József, Lányi Marcell (Kobrak), Lengyel testv., Lechner és Fleischer, Mait és Schröd, Náder J., Németh István, Pöhm János, Piek Ernő, Reinhart testv., (v. k.) Rosenblüh H. és Társa, Singer Sándor, Scherhag testv., Szabó Albert, Schwartz testv., Schäffer Henrik, inokai Tóth Lajos, Wadowszky Gusztáv, Vojtek és Weisz, (v. k.) Weinberger János, Weisz és Benjamin.

Szegedet is boldogítja

a Magyar Aszfaltgyár Részvénytársaság

— A mi nagyon sürgős. —

*

Amilyen mértékben szaporodik Aradon a pótdadó, olyan szédítő galoppban emelkedik a Magyar Aszfaltgyár Részvénytársaság jövedelme. Azt lehet mondani, hogy a pótdadó arányában növekedik a gyár részvényeseinek osztaléka. Ha bennünk elég élelmesség és ötletesség volna, akkor a pótdadó összegét nem a városi adóhivatalnak, hanem direkt a gyár pénztárának küldenénk el s így legalább megtakarítanók néhány tisztviselő munkáját.

Azoknak, akik az aradi aszfalttérközlés miatt már-már kétségbeestek, azt a baráti tanácsot adjuk, hogy függesszék föl kétségbeesésüket. Nemesak Aradon gondoskodnak a Magyar Aszfalt R. T. részvényeinek bonításáról. Itt van például Szeged. Ebben a nagy alföldi városban szintén lázas buzgalom mutatkozik a gyár tömése iránt. Ha az állattanból akarnánk példát venni, azt mondhatnók, hogy a M. A. R. T. egy kimult farkas, a szegedi tanács pedig átalakult állatkitömő vállalat. Ámde ez a hasonlat sántít. Mert fájdalom Aradon is tudjuk, hogy a M. A. R. T. nem életelen farkas. Sőt! Sőt! Nagyon is élő, helyesebben falánk farkas. Hogy mennyire élénk az étvágya, az kitűnik a Szegedi Hiradó itt következő közleményéből:

Elkésetten hirdették ki az ajánlati versenytárgyalást, de anél jobban siettek kiszámítani a versenytárgyalási eredményt. Az egész ügyet egy rövid félóra alatt elvégezte a számvevőség és a tekintetes tanács azon melegen sietett jóváhagyni az eredményt. Soha ennél pontosabb, soha ennél sürgősebb közigazgatási eljárást nem tapasztaltunk. Bezzeg ha az ököritői segélykiosztást is ilyen sürgősen teljesítették volna, most nem zúgolódna senki a szatmári főispán ellen.

Szeged tanácsa azonban még ennél is tovább ment. A sürgősséget annyira a szívére vette, hogy mindjárt ki is mondta, hogy ő jóvá hagyja a versenytárgyalási eredményt és az aszfaltozási munkát a magyar aszfalttársaságnak úgy odaitélte, hogy az ellen még felbezzenni se lehessen, hogy a magyar aszfalttársaság szegedi képviselője nyomban munkába állíthassa a munkásait és ebbe a milliós vállalatba több senkinek beleszólása ne lehessen.

A tekintetes tanács, nem tudjuk miért, egyes, a csütörtöki tanácsülésen megjelent törvényhatósági bizottsági tagoknak is beleszólást engedett a tanácskozásba, ők valószínűleg a versenytárgyaláson is résztvettek és érdekelte őket, hogy a javaslatukkal nem ellenkeznek-e majd a tanácsbeli urak. Hát nem ellenkeztek.

Az a körülmény, hogy az aszfalt most négy-szögölenként két koronával lenne drágább mint eddig volt, nem zavarta meg a tekintetes tanács egyértelműségét, mert hát csak 92,000 négyzetméter aszfalt megrendeléséről van szó és ez a csekélység össze-vissza csak 184,000 koronával fog többé kerülni, mint eddig.

Hogy miért drágább most az aszfalt mint tavaly? Istenem, hát csak azért, mert most egyszerre egy millió korona árát rendelünk belőle és azzal a csekély 184,000 koronával nagyobb haszna lesz a vállalatnak mint enélkül lenne. Azt is megmérlegelték-e vajjon a tanácsülésen, hogy a magyar aszfalt-részvénytársaság munkája talán fényesen sikerült, hogy a kocsitak aszfaltját talán nem kell-e megint felszedetni, mint a Széchenyi-téren kellett háromszor is egy esztendőben? Nem, erről most nem volt szó a tanács-ülésen, ahol más alkalmakkor ha egy 50 koronás ablakmáról volt szó, nagyon gondosan mérlegelik a versenytárgyalási eredményeket.

Hogy ez a tanácsi határozat miért szabálytalan, hogy ezt a versenytárgyalási eredményt miért nem lett volna szabad elfogadni és hogy ezuttal miért nem volt joga a tekintetes tanácsnak a birtokon belüli felebbezést kizárni, — erről a felebbezési fórum előtt lesz szó, — itt csak azt jegyezzük fel, hogy a magyar aszfalt részvénytársaság eddigi munkája nem bizonyult olyan tökéletesnek, hogy érte azt a minden gondolkozást elsöpörő szimpátiát megérdemelje, melyben a tekintetes tanács részesíti.

Modellek — uszónadrágban.

— Szemérmes művésznők. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 17.

A bolognai szépművészeti akadémiának női növendékei is vannak még pedig szép számban. A kisasszonyok részint a festészeti részint szobrászati szakon képezik ki magukat mesterekké. Nagyon természetes, hogy a növendékeknek különösen a szobrászati szakon gyakran élő modellek után kell dolgozniuk, akik ilyenkor bizony paradicsomi ruházatban állottak aktot az őket megmintázó növendékek előtt.

Eddigelé így volt. Ezután azonban másként lesz. A nőnemű ifjúságot ugyanis szemérmeségi roham fogta el pár héttel ezelőtt és azzal a kérelemmel járultak az akadémia tanácsához, rendelje el hogy a férfi modellek, amikor aktot állnak uszónadrágot vegyenek magukra. Ez ugyan nem mindig szép, de hát a hölgyek nem tudják önmagukban szétválasztani a nőt a művésztől és a szemérem érzetük ezt kívánta. A tanács méltányolta a kisasszonyok kérelmét és elrendelte az uszónadrágok viselését.

A bolognai akadémián tehát, ahol a férfi és női növendékek együtt dolgoznak, megjelentek az uszónadrágos modellek. A fura viselet azonban a férfi növendékeknek nem tetszett. Ezek arra az álláspontra helyezkedtek, hogy egy mezitelen embernek tényleg mezitelennek kell lenni, az uszónadrág viselése pedig, amely megszakítja a férfitest egységét művészietlen káros és nagy akadály úgy a festészetnél, mint a mintázásnál. Az uszónadrág bármilyen szép legyen is, nem kárpótolhat az emberi test szépségeiért. Kérték a tanácsot, hogy határozatot vonja vissza és tegye lehetővé az emberi testről való dolgozást úgy, ahogy a természet azt megteremtette.

Mikor a női növendékek erről a mozgalmáról értesültek, lázadásban törtek ki. Kijelen-

tették, hogy inkább sztrájkba lépnek sem hogy az uszónadrágról lemondjanak. A tanácsnak nagy gondot okozott ez a kérdés, végül is azonban a női álláspont diadalmaskodott, a férfi növendékeknek azonban megadták a jogot, hogy saját modelljeikről egy külön teremben úgy festhessenek és mintázhassanak a hogy nekik jól esik. Így azután a béke helyreállott a bolognai akadémián.

Egy makói ember kalandos története.

— Az amerikai konzul levele. —

Távirati tudósítás.

Makó, március 17.

Egy makói ember kalandos történetét adta ma tudtul Csanádvármegye alispánjának az észak amerikai egyesült államok, osztrák-magyar konzulja. A kalandos életű makói ember, kit nyughatatlan vére az idegenbe hajtott, itt hagyta családját a legnagyobb nyomorban, maga pedig bekalandozta a félvilágot, míg végre bolyongásai közben utolérte a halál. A kalandos életű ember történetét alábbi sorokban közli velünk tudósítónk:

Sokan ismerték Makón Gevüre Zelman koresmárost, kinek koresmája a hódmezővásárhely-nagyszentmiklósi vasut, makói állomása mellett volt. Gevüre Zelman, mint vagyonos ember jött Makóra. Vagyonát egyes spekulációkkal szerezte. A spekuláció volt mindene. Agya folyton újabb és újabb terveket kovácsolt, szóval egy percig sem nyugodott. A spekulálás mellett egy vágya volt az öreg koresmárosnak. Szerette volna a szentföldet látni. Folyton emlegette, hogy az lesz egyedüli bolog perce, midőn a szentföldet megpillantja.

Egy szép napon az öreg Gevüre pénzét tette minden ingó-bingó vagyonát s eltűnt hazulról. Családjának sem szólt egy szót sem. El sem bucsuzott tőlük. Az itthagott család, az öreg távozása folytán a legnagyobb nyomorba jutott. Az öreg ugyanis még a házra is nagy kölcsönt vett fel, úgy, hogy szerencsétlen családtól még az utolsó párnát is elvitték az öreg által csinált adósságok fejében.

Az öregről aztán sokáig nem hallottak semmit. Jött ugyan néha-néha egy-egy rövid tudósítás a világ különböző tájairól, hogy az öreg itt és ott járt, de mit ért ez a szerencsétlen nyomorba jutott családnak, amelyet a szó szoros értelemben volt éhhaláltól egy makói szentegylet segélyei mentettek meg.

Ma aztán érdekes tudósítás érkezett az öreg Gevürecöt illetőleg Csanádvármegye alispáni hivatalához. Az északamerikai egyesült államok konzula arról értesíti ebben az iratban Csanádvármegye alispánját, hogy Gevüre Zelman még a múlt évben Szaffedben (Palestina) meghalt. Maradt utánna 490 korona készpénz és egy ház. Szt. Louis amerikai városban. A szép házat ugyiszintén készpénz vagyonát az öreg, halálos ágyán négy hitelt érdemlő tanu előtt feleségére hagyta, kit nagy nyomorban pár év előtt Makón hátra hagyott. A konzulátus Csanádvármegyéhez intézett leiratában azt kéri, hogy az örökség átvétele végett fűrkészsze ki Gevüre Zelman családját, amelyre ilyformán jobb napok következnek.

Az alispáni hivatal természetesen eleget tesz a konzuli felhívásnak s így rövidesen a szerencsétlen és nyomorban szynylódó család hozzájut az amerikai örökséghez.

VIDÉK.

Szabadságünnepek.

Nagyhalmágyon, ezen az exponált román helyen lakó kis magyarság fényes tanujelét adta, hogy egy maroknyi magyarság is mily lelkesen, mily hévvel tud a március 15-iki ünnep történeti jelentőségének magaslatára emelkedni. A kaszinó nagytermeiben folyt le 15-én este az alkalomból rendezett banket, melyen Fülöp Lajos dr. szolgabíró tartott igen szép, hangulatos, magas szárnyalású ünnepi beszédet, amellyel nagymértékben fokozta a jelen volt közönség hazafias lelkesedését! Utána Zsigmond Konrad állami iskolaigazgató beszélt, igaz magyaros hévvel, magasztalva Petőfi nagyságát. Majd Hanzéros Géza gyógyszerész szavalta el „Március 15” című hatásos alkalmi költeményét. Weiss Armin dr. nyug. járásorvos a honleányok hagyományos szerepéről és hazaszeretetről beszélt és poharát a jelen levő honleányok buzgó hazaszeretetére ültette. Később még Demkó János tartalmas beszéd keretében buzdította a megjelent magyarságot további igaz hazaszeretetre és összetartásra. A hazafias ünnepélyen megjelent Halászi Lovich Gyula járási főszolgabíró neje, Kovács József járásbíró és neje, Weiss Armin dr. nyug. járásorvos és neje, Román István dr. ügyvéd és neje, Demkó János és neje, Czigler Gyula kereskedő neje, Czigler Henrik kereskedő és neje, Lovich Magduska, Pfeifer Jucika, Lovich Elizuka, Fülöp Lajos dr. szolgabíró, Tarjáni Rezső dr. járási orvos, Hanzéros Géza gyógyszerész, Fodor Domokos telekkönyvezető és nagyszámban voltak képviselve a hivatalnokok, kereskedők és iparosok is. A bankett, melyen mintegy 80-an vettek részt, lelkes és hazafias hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

Borossebes: Hálás kegyelettel adózott Borossebes község hazafias közönsége is a március 15. évfordulójának. Reggel 8 órakor zászlók alatt vonultak fel az ipartársulat, iparos ifjúsági egyesület, valamint az iskola, növendékei. Megjelentek az összes hivatalok tisztviselői. Ezután az ünneplő közönség a ref. templomba vonult, ahol Szabó József ref. lelkész tartott gyönyörű előadást. Templomból kijevőt a nagy közönség a Wenekeim-téren felállított milleniumi szoborhoz ment, ahol zenekísérettel mellett elénekelték a Himnuszt, ezután Zsiták Pál elszavalta a Talpra magyart, utána ismét Szabó József ref. lelkész mondott magas szárnyalású beszédet a hazaszeretetről, valamint az 1848-iki időről. Végül Gavalik Sándor szavalta el óriási hatással a „Visszaemlékezés március 15-ikére” című költeményt. Ezután a közönség a Kossuth-nóta éneklése mellett délb. szétoszlott. Este a kaszinóban újra többen szép szavakat tartottak, mely után tánc volt.

Facset. Lelekedéssel ünneplik évről-évre Facseton a márciusi nagy nap emlékét. Most is lelkes felbuzdulással jöttek be a járás községeiből, hogy Facset társadalmával ünnepeljenek. Körölből 250-en gyűltek össze a „Magyar Király” vendéglőben közös vacsorára. Az első beszédet a vacsora alatt Schönfeld László járási főszolgabíró mondta. Utána Bartha Kálmán kir. járásbíró szép szárnyalatu ünnepi beszédet tartott, melyet a hallgatóság sűrűn kitörő lelkesedéssel fogadott. Majd a kerület népszerű képviselője Nemess Zsigmond dr. állott fel s magas beszédet mondott azok emlékének hódolva, akik akkor megértették, hogy az ország fejlődését az egyetértő szeretet tudja előmozdítani, nem a gyűlölködés, a véres harcok és az ártatlanok földre hullása. A közös megértésre és vállvetett munka áldására emelte poharát. Schönfeld László főszolgabíró mondott még román nyelvű lelkes beszédet. Ünnepi hangulatban a hajnali órákig maradtak együtt.

A hunyadkristyóri magyarság folyó hó 15-én nagyszerű banketet rendezett, a hol 80-90 személy volt jelen. A községben ez volt a legelső március 15. ünnepélye eddig, 12 év óta a közelbe eső Guraháza zuzótelepen tartották meg a bánya alkalmazottak, de az idén kivételesen elmaradt. Szép beszédet tartott Mátyás János ref. lelkész és Llein Mihály körjegyző. Szavaltak Kilin Lajos, Klein Guda és Feilmayer Tilda kisasszony.

Az ujoncjavaslatoak a főrendiházban.

Ellentétek a néppártban.

Az ujoncjavaslatoakat ma rövid tárgyalás után a főrendiház is elfogadta így most már a törvénynek csak királyi szentesítése van hátra, ami hamarosan meg fog történni.

A parlamentben a budgetvitát folytatják, amelynek során ma egy incidens történt, aminek a néppárt tagjai között könnyen szakadás lehet a vége:

Mai politikai távirataink a következők:

A főrendiház ülése.

Budapestről jelentik: A főrendiház ma rövid ülést tartott, amelyen minden vita nélkül letárgyalták az ujoncjavaslatoat. Napirend előtt az igazolóbizottság jelentését terjesztették elő, amely szerint id. Zichy Nep. János gróf, Zichy Béla gróf, Bornemissza Károly báró és Horváth Lajos főrendiházi tagok elhunytak folytán töröltetnek a főrendiház névjegyzőkéből, Wickenburg István gróf fiemei kormányzó, Kenessey Béla dr. ev. rev. egyházkerületi püspök, Dokus Ernő tiszáninneni ev. ref. főgondnok és Scholtz Gusztáv bányai egyházkerületi püspök királyi meghívó levéllel behivatnak a főrendiházba, Vítás azonban, hogy az ág. ev. egyház legidősebb felügyelőjének Laszkáry Gyulának utódja ki legyen, ennél fogva azon kérdésnek elintézését, vajjon Véssey Sándor dunántuli evang. egyházkerületi felügyelőt, hogy Wolf Károly dr. országos egyházi gondnokot illesse-e az elsőség, az igazoló bizottságra bizzák.

A kormány munkaprogramja.

Budapestről jelentik: A parlament folyosóján a miniszterelnök érdekesen nyilatkozott egy újságíró előtt a kormány jövő programjáról:

— Remélhető, — mondta Khuen gróf — hogy husvétig vége lesz a budget-vitának. Ettől függ, mekkora lesz a husvét-i szünet. Ha a költségvetést elintézik, a véderőreform vitájáig a polgári perrendtartás életbeléptetési javaslatait tárgyaljuk. A véderő vitától nem félek. Az előre bejelentett parlamenti viharokat nem szoktam túlságosan komolyan venni. Az első hét talán mozgalmas lesz. A másodikon is lesz valami érdeklődés, de aztán majd lecsillapulnak a kérdések és ezen a nehéz dión is átkerülünk. Ezek után minden jövő tervünk számára szabad az út.

A néppárt és a választójog.

Budapestről jelentik: A Ház mai ülésén Simonyi-Semadam Sándor, mint a néppárt hivatalos szónoka ellene nyilatkozott az általános választójognak, helyeselte Tisza álláspontját és azt mondotta, hogy az általános választójogot felülről akarják ránk oktroyálni és a könnyen félrevezethető nagy tömegek megtévesztésével a nemzeti célokat akarják vele meghusítani. Achim András ekkor odaszólt az előtte ülő Huszár Károlynak:

— Mit szól sz hivatalos szónokokhoz? Hiszen te híve vagy az általános választójognak.

— Híve vagyok és holnap fel is szólalak Simonyi ellen — mondta Huszár.

Achim, Várady Zsigmond és Bródy Ernő hosszasan beszélgettek Huszárral, aki kijelentette, hogy a választójog körül felmerült ellentétek a néppárt bomlására fognak vezetni. Simonyi beszéde után a néppárt, melynek csaknem minden tagja jelen volt a mai ülésen, értekezletet tartott a folyosón. Az általános választójog hívei, akik csaknem felét teszik a pártnak, élénk vitát folytattak az ellenvélemé-

nyen levőkkel. Végül is abban történt a megállapodás, hogy a Ház holnapai ülésén Haller István és Huszár Károly fel fognak szólalni az általános, egyenlő, titkos választójog mellett.

Összeférhetlenségi bejelentés Solymossy Odön ellen.

Nagy feltűnést keltett az ujoncvita alkalmával Solymossy Odön előadó kijelentése, hogy „mi képviselők az alkohol ellen prédikálunk, de magunk is italméréseket járunk ki.”

Akkor mindjárt rácsöngetett Berzeviczy Albert elnök és figyelmeztette, hogy ilyen kijelentéseket ne tegyen, mert az italmérési engedélyek kijárását tiltja az inkompatibilitási törvény.

Solymossy báró kiszólása ma is foglalkoztatta a Házat. Pozsonyi Géza budapesti lakos a következő beadványt intézte a Házhoz:

Nagyméltóságú Elnök Ur! Solymossy Odön báró országgyűlési képviselő a múlt héten nyílt ülésen azt a kijelentést tette, hogy italméréseket jár ki. Minthogy ezt az összeférhetlenségi törvény tiltja, kérem Nagyméltóságodat, hogy ezen bejelentésemet az összeférhetlenségi bizottságnak kiadni méltóztassék. Budapest, 1910. március 15. Pozsonyi Géza. Atlós-ut 37.

Ez a levél azonban nem felel meg azoknak az alakszerűségeknek, melyeket a házszabályok az összeférhetlenségi bejelentésre előírnak. Nincs az aláírás hitelesítve nincs, továbbá a bejelentésben megjelölve az a törvényszakas, a melyre az inkompatibilitás vonatkozik.

Erre tekintettel a képviselőház a bejelentést az elnök javaslatára irattárba helyezte.

Modern mártírok.

— A tavaszi költő. —

(Kávéházi jelenet. Személyek: Bumbák bácsi főzűren elfogyasztotta a feketét és most bele-mélyed a lapokba. Időről-időre felpillant és szá-nakozó tekintetet vet Csör Tamásra, a kitűnő költő-re, aki lázasan vergődik egy csomó tiszta fe-hér papír előtt és félig már elragott egy Hard-muth 2-est.)

Bumbák bácsi (jóakarattal): Hát nem megy, nem megy? Talán meginna még egy feketét. Attól mozgásba jönnek az agysejtek.

Csör (dühösen): Hagyjon békében. Még csak az kell, hogy maga is bosszantson. Ugy is majd megőrülök. Oh ez a tavasz, ez a tavasz!

Bumbák bácsi: Hát magára is így hat a ta-vasz? Azt hittem csak rám. Persze, persze a fia-talság. Ugyé jó volna kint ugrálni a zöldülő liget-ben, szivni a friss ózondus levegőt, a napsugarat meghallgatni a madárcsicsert. Érzí ugy-e, hogy tágul a tüdője, hogy pezseg a vér ereiben. Ru-ganyosnak, életvidámnak érzi magát. Nincs tü-relme a kávéházban ülni. Szeretne kiugrani a bő-réből... ugye?

A költő (dühösen): Ne beszéljen annyi szá-márságot össze Bumbák bácsi. Honnan veszi eze-ket az ideákat? (Gunyosan): Zöldülő liget, meg csalitos berek. Még pacsirta csicsérgés. (Szigor-ruan): Bumbák bácsi hallott maga már pacsirtát csicséregni? Mi?

Bumbák bácsi (szepegeve): Hát az igazat meg-vallva... azt hiszem... egyszer... az állat-kertben... De nem, arról is kistült, hogy sárga rigó.

A költő: No hát akkor, ne dumáljon nekem a tavaszról. És ne zavarjon a smoncáival, mert így éjjelig se leszek kész evvel a nyomorult szonettel. (Elkeseredve.) Nem elég hogy két órája csavarom az agyamat és préselem a velőmet, még hozzá bosszantja is az embert.

Bumbák bácsi (félénken): Mit ír? Bizonyo-san valami nagy drámai költeményt. Tán a Voj-nich dijra pályázik? Ne fáradjon ugyse kapja meg. Maga modern.

A költő (elszontyolodva): Dehogy pályázom a Vojnich dijra. Bár inkább azt tehetném. Sokkal keservebb dolgot csinállok. Nem fogja ehinni Bumbák bácsi. Tavaszi verseket írok.

Bumbák bácsi (csodálkozva): Tavaszi verset ír? Ugyan ne mondja. Ne héklizzen Csör ur. (Ki-váncsi érdeklődéssel): Hát mondja csak, maga tényleg látott tavaszt? Csalitos bereket, meg ozon-dus pacsirtákat? Hiszen ha jól tudom maga pesti. Benschülött.

A költő: Hiszen ép ez a szomorú. Hogy nem láttam a tavaszból egy porcikát se, nem érez-tem belőle egy mákszemnyit se, csak amikor maga Bumbák bácsi, meg a többiek a fülemben ordítják hogy „itt a tavasz, itt a tavasz!” és tegnap el-vesztettem egy ultimo tuletető össze adu, szöröst, mert a partnermenek az egyik gibice, az a nyava-lyás Polacsek folyton azt zenélte, hogy itt a ta-vasz és ez engem idegessé tett, mert a versre gondoltam, ami még nincs, de meg kell írni mára, mert különben nem kapok előleget. És ráadásul elvesztettem a pártit is. Hogy irjak én a tavasz-ról? Hogy jövök én hozzá? És akkor jön még maga és dumál nekem az ozondus pacsirtá-ról, amiről kiderül, hogy sárga rigó volt. Ez ki-méletlenség Bumbák bácsi.

Bumbák bácsi: Bocsánatot kérek. Nem tud-tam, miről ír? De hát minek vállalja, ha nem megy. Elvégre maga nem köteles. Maga pesti.

A költő (keserűen): Minek vállalom? Mert élni kell. És mert én lyrai költő vagyok. És mert a közönségnek márciusban tavaszi költemény kell. Csalitos pacsirtával, meg berekkel, meg más ilyen smoncákkal. És ezért kell nekem ilyenkor egy hé-tig kintlódni és nem eszem és nem alszom és elve-szitem az összes adut. Mert a közönség már hozzá van szokva és ha elmaradna a tavaszi dal, hát persze egyébről se beszélhének, mint hogy Csör kimerült, Csör meghalt. Csör egy nimolé, egy hulla, egy dög. És az emberek onnantól számítják a tavaszt, amikor az én versem megjelenik. „Mama kiadhatod az überzichert, mert a Csör már írt a tavaszról”, mondják a Policeréknél és a Zádorék-nál. És a mi a fő, ezért a versért tíz koronát ka-pok. És ezért kell csavarni az agyamat és pré-selni a velőmet, hogy ki tudjam nyögni azt a nyo-morult négy strófat. Oh, csak egyszer láthatnék tavaszt! Hogy tudnék írni!

Bumbák bácsi: Hát mért nem megy ki egy délután a Svábhegyre. Vagy utazzon ki a kör-nyékre. Rákosbürgösd csak egy órányira van. (Hirtelen fellelkesül): Tudja mit? Van egy ideám. Vesziünk egy kossit és kimegyünk Rákosbürgösdre. Nekem is régi vágyam, hogy már lássam egyszer a tavaszt. Ötvenhárom éves vagyok és még egyszer se láttam. Tudja, kíváncsi vagyok arra a pacsirtára. No jöjjön. Én fizetem az egészséget.

A költő (fanyaran): Mond valamit Bumbák bácsi. De most nem megyek... Mi a fenét esi-nál az ember Bürgösdön? Majd máskor. Hiszen van még idő. Különben is már csak két sor hi-ányzik. Rögtön kész leszek vele. Azalatt Bumbák bácsi kérjen egy alsós kártyát. Atjászottat. Né-gyig csinálhauunk egy pár rennert. Tudja, a ta-vasz tiszteletére. Ör.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	151
Kiadóhivatali és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Ismeretlen táncos, vigjáték. (B. bérl.)
Vasárnap: Délután mérsékelt helyarákkal: A Kis lord, vigjáték. Este rendszer helyarákkal: Cigányszerelem, operetta. B) bérl.

* **Ismeretlen táncos.** Az ismeretlenség homályából szedték elő *Tristen* Bernard Ismeretlen táncos című darabját. Kár volt ezt a remek művet megismertetni velünk, hiszen eddig olyan kitűnő véleményünk volt *Tristen* úrról, most azonban, hogy ismerjük, ez a jó véleményünk egyszer és mindenkorra megváltozott. Rettenetes naiv kis dolog ez az Ismeretlen táncos, a darab naivitásánál csak a direktió árult el nagyobbát, minkor műsorra tűzte ki ezt a kis fércelményt. Jól eső ásitás fogadta a darab „kacagató” ötleteit, melyek közül leg-sikerültebb például az, hogy a szerelmes kereskedőségét kidobja üzletéből a vevőket. Ezt a szellemességet harsány ásitással honorálta a közönség. Két órán át tartó szenderegés után közönség hazamehetett és az Ismeretlen táncos megbukott. Az álomként terjesztő darabban *Beregi Sándor Dolly*, *Várnay* igyekeztek életet önteni — hiába. *Huszár* egy magas tenor pártiban brillírozott. A hölgyek közül *Harmath Józsa*, *Süttő Manci* és *Vendrey Vilma* csinos toalettjeikkel szereztek látványosságot. *Rozsnyay Ilona* mint serpentin táncosnő keltett élénk derűtséget.

Az Ismeretlen táncosnak nem jósnak jubiláris előadást. *H. G.*

* **Diósi Nusi Nagyváradon.** A Tatárjárás ötvenedik előadása megy végbe március 29-én Nagyváradon és erre az estére, a jubileum ünnepi játékára *Erdélyi Miklós* igazgató vendégszereplésre hívta meg *Lázárné Batizfalvi Elizát*, a miskolci társulat primadonnáját, *Diósi Nusit*, az aradi nemzeti színház primadonnáját és *Hajnal Gyurkát*, a temesvár-budai szintársulat komikusát. Mind a hárman népszerű, ünnepelelt tagjai voltak a két év előtti nagyváradai operett-ensembelenek és mint a nagyváradai lapok írják, azóta se akadt Nagyváradon olyan kitűnő *Treszka-Wallerstein-Mogyoróssy-együttes*, amilyen ez a vidám, eleven, ügyes trió volt.

* **Mesedélután a színházban.** Alig mulott most szombaton néhány hete, hogy az aradi iskolák tornászai a „Test kulturája” címen a Nemzeti Színházban igen sikerült tornászati mutatványokat produkáltak. Ma felcserélődik ez a szerep, mert a diákok a nézőteret foglalják el, míg a színpadon az ő kedvence írójuk és mesemondó „Basa bácsi”-juk: *Balassa Jenő* budapesti színész fog megjelenni. Ő a szellemi kultúra szolgálatában áll, hü kíséretárta: a szórakoztatás titkainak ismerete, bajnoki fegyvere: a gyönyörködtetés ezer és ezer alakja. *Balassának* ebbeli művészetét Aradon is sokan ismerik, nincsen játékaiban sem magasan csapangó szenvedély, sem pedig sötét elmélyedés... Ő a lelki érzések interpretálója, amit a nyílt színen elmond, — az a szívéből jön. Szívéhez a gyermekek vannak legközelebb, s így nem is csoda, hogy alaposan ismeri a gyermekek, s serdülő ifjak lelkivilágát, érzését és szellemi körét. Az ő mesedélutánja csak láncszeme művészi sikereinek, ilyesmikkel már többször megpróbálkozott, s a mesedélutánokba is lelket lehelt. A gyermekek mellett a felnőttek is élvezettel hallgatják *Balassát*, mert a szórakoztatás mellett erkölcsi motívumokról sem feledkezik meg.

„Szeresd a gyermeked,” — ezzel kopogtat be nálunk, aztán szól ékes magyarsággal az „*Arany liliumról*”, a hazafiság rajongása szólaltatja meg ajkán a kuruc idöket, s annak költeményét; „*Rákóczi dobos*”-át. Kedvesen cseveg a „*Nagy apó*”-ról *Gárdonyi Géza* rajzáról, aztán „*Petőfi a Hortobágyon*” kerül mint mee-

lodráma bemutatóra. A darab zenei kíséretszakképzett kezekbe van letéve.

A *cigány halála*-ban *Balassa* megkacagtatja a hallgatókat, a „*Kupaktanács*”-ban meg oly jóízű humort nyújt, hogy a színház harsogni fog a nevetéstől.

Utóljára szólunk a legkisebb dalosokról, a Ferenc-téri polgári fiúiskola tanulóiról. Második esztendeje tanítja őket *Szántó Péter* tanár. Ez alatt az idő alatt több ízben megmutatták, hogy helyt állnak a pódiumon, amikor ének-tudásukat kell bemutatni. A jegyek szép számban kelnek el. A mesedélután az Országos Magyar Iskola Egyesület aradi fiókjának elnöksége rendezte, mely egyben intézkedett, hogy jegyek szombaton délelőtt is kaphatók legyenek. Ezt a színházban a főbejáratnál jobbra eső pénztárnál szolgáltatják ki.

* **Az Ismeretlen táncos — másodszer.** *Tristan Bernard* vigjátéka. Az ismeretlen táncos, a mai bemutató után, szombaton újra színre kerül az aradi színházban.

* **Vasárnapi előadások.** Az e heti vasárnapi műsort kitűnően állította össze a színház vezetősége. Délután a budapesti és az aradi színpadon nagy sikert aratott rendkívül bájos és fehér vigjáték, a *Kis lord* kerül színre elsőrendű szereposztással. — Este az ideai szezonnak sláger operettje, *Lehárnak* egyik legsikerültebb darabja, a *Cigányszerelem* megy.

* **A Svaerdström-növér hangversenye.** A hétfői nap koronája lesz az ideai színházi szezonnak. Arad előkelő közönségének pedig egy szinte páratlanul álló művészi eseményt fog jelenteni. A svéd csalóányok, a *Svaerdström-növér*ek egy estére bevonulnak az aradi színházba, hogy ragyogó, káprázatos és az egész világ által megcsodált énekművészetükkel újból meghódítsák az aradi közönséget. A nagyszabású hangversenyt száz százalékkal felemelt helyárok mellett tartják meg. A műsor tizen-nyolc számból fog állani, amelynek keretében ugyancsak az ő közreműködésükkel színre kerül a *Jancsi és Juliska* című operának első része. A művésznőket *Tarnay Lajos* zongoraművész fogja kísélni. Az előadásra a bérlők helyeit vasárnap délig tartják fenn.

* **Az Uránia új műsorát szombaton mutatják be a közönségnek.** Ez a tíz képből álló műsor feloleli a kinematográfia legfrissebb szenzációit, melyek közül néhányat az alábbiakban ismertetünk. A *Pathé* nagyszerű felvételében színre kerül *Reichstadt* herceg című kép *Napoleon* egyetlen fiának *schönbrunni* életét és korai halálát mutatja. Az ifjú herceg érdekében egy öreg gránátos összeaküvést sző, mely azonban kudarcra végződik. A gránátossal való érintkezés közben megismerkedik a herceg ennek fiatal leányával és egy idillikus szerelemnek leszünk tanúi. Rövid a boldogság, a fiatal római király korai halála vet véget a szép idillnek. Nagyszerű új felvételt mutat be az *Uránia*, az ideai nizzai farsangi körmenetről, mely tudvalevőleg a világon a legművészebb, legszebb *Karneval* ünnepély. A nagyszerű látványosságokban bővelkedő műsort melegen ajánljuk a publikum érdeklődésébe. 175

* **Unger tanár növendékeinek hangversenye.** Most 19-én vasárnap délután 1/5 órakor lesz az Unger-féle hangverseny, amely bővelkedni fog a legszebb és a legkellemebb zeneszámokban. Miután az ajtókat a kezdetnél bezárják kérjük a közönséget, pontosan megjelenni szíveskedjék. Jegyek még igen csekély számban az ifj. *Klein Mór* cégnél kaphatók.

* **A kinematográfia legújabb produkciói.** Az *Apolló*-színház horribilis anyagi áldozatok árán magának biztosította a legújabb mozgófényképek előadási jogát, hogy állandóan jó műsorról hálálja meg a közönség érdeklődését. A kinematográfia legújabb produkcióinak első sorozatát holnap, szombaton kezdi bemutatni az *Apolló*. Az új műsoron több sláger szerepel. A

dramai képek közül valósággal eseményszámba megy: *A romlás órvényében*. Az emberi pszichologia analizálásán épül fel ez a minden mozzanatában lebilincselő dráma. A cselekmény nem a fantázia szüleménye, hanem azt a mindennapi élet árja vetette a kinematográfia filmjére. Az új műsoron két olyan kép is van, amelyben a repülőgép szerephez jut. Az egyik kép: A repülőgép mint mentőeszköz, aviatikus életképet mutat be, míg a másik kép humorral kapcsolatban viszi a néző elé a technika csodás alkotását. Szóval az *Apolló*-színház új műsora nem szűkölködik a szenzációkban. 177

Véletlenül felfedezett asszonyszöktetés

— Két sárga automobil. —

Távirati tudósítás.

Budapest március 17.

Sulyos szerencsétlenség történt kedden a bécs-budapesti országúton. Egy automobil elütött egy kocsit, amelynek utasa ennek következtében lábát törte. Az automobil anélkül, hogy megállt volna, tovaszárguldott. Az utána való kutatás közben a nyomozó hatóság érdekes felfedezést tett: Budapest közelében feltartóztatott egy szerelmes párt, akik automobilon szöktek meg Bécsben.

Az automobil összeütközéséről s az azt követő eseményekről alábbiakban számolunk be részletesen:

Kedden este hat óra tájban egy Bécs felől szárguló hatalmas sárga automobil szédítő tempóban vágatott az országúton és *Cseklész és Ivánka* között elütött egy kétlovas kocsit, amely az összeütközés következtében az országutmenti árokba fordult bele. Az automobil meg sem állott, hanem elviharzott Budapest felé. A kétlovas kocsiban *Döme Albert dr.* cseklézi körorvos ült. Az összeütközés következtében az árokba fordult kocsit az orvosra zuhant és el-törte a lábát. A baleset közel *Cseklészhez* történt, úgy, hogy a segélykiáltásokra a faluból emberek jöttek az orvos segítségére, akit aztán lakására szállítottak.

A balesetről azonnal jelentést tettek a esendőrségen, ahonnan nyomban mindenféle táviratoztak, hogy tartóztassák fel a sulyos balesetet okozó automobil. A távirat Budapestre is megérkezett. Ennek következtében egész éjjel őrszemek vigyáztak az automobilokra s cirkáltak a város környékén mindenfelé. A rendőrök a kispesti határban fel is tartóztattak egy nagy sárga automobil, amelyben egy fiatalember és egy rendkívül csinos asszony ültek. Vallatóra fogták őket, de a szerencsétlenségről semmit sem akartak tudni. Azt mondták, hogy Bécsből jönnek és *Belgrádba* igyekeznek. Táviratváltás indult meg a pozsonyi rendőrség és a kispesti rendőrkapitányság között, amelynek eredményeképpen kiderült, hogy a feltartóztatott utasok tényleg ártatlanok. Ugyanis a szerencsétlenséget okozó automobil még *Pozsony*-megyében feltartóztatták és utasait *Pozsonyba* kísérték. A gépkocsit *Gansl Frigyes* bécsi mechanikus vezette. Benne egy *konstantinápolyi* részvénytársaság elnöke és annak felesége ültek. A soffört kiballgatása után letartóztaták, a házaspár pedig egyelőre szintén *Pozsonyban* maradt.

Azonban a *Kispesten* feltartóztatott automobil utasait sem bocsátották tovább, hanem a pozsonyi rendőrség távirati utasítása alapján további intézkedésig őrizet alá vették őket. Kiderült ugyanis, hogy a fiatalember az asszonyt, aki egy előkelő bécsi kereskedő felesége, megszöktette. A férjet erről azonnal értesítették, aki az első vonattal *Kispestre* utazott és nejét hazavitte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A megalkalított holttest.

— Halálos ítélet Londonban. —

Távirati tudósítás.

London, március 17.

Mikor a Sidneystreeten ostromolták a londoni rendőrök az orosz anarchisták rejtékhelyét, a Chlapham Common bokrai alatt egy szörnyen megcsontított holttestet találtak. Fejéről le volt nyuzva a bőr, szívében megforgatta a tört a gyilkos s mindkét arcára egy S betűt szurkált. Alaposnak látszott az a feltevés, hogy az áldozat orosz anarchista és társai tették el láb alól, mert árulónak hitték.

Az egész környéken hajszolták akkor az anarchistákat, s így történt, hogy a gyilkosság színhelyéhez közel fölverték álmából egy tömeglakásban Steenie Morrison, aki rendőri felügyelet alatt állott. Közismert betörő volt, megjárta az angliai fegyházakat, senki sem tudta, honnan vetődött Londonba és mi az igazi neve.

A vizsgálat semmi terhelő bizonyítékot nem hozott ellene felszínre, Morrison alibit igazolt, de Greece rendőr, a ki álmából felverte, azt állította, hogy Morrison letartóztatásakor elárulta magát. Még félálomban eljárt a szája s rémültem riadt föl: *Nem én öltem meg Berront.*

Nyolc napig tartott a végtárgyalás s tegnap ért véget. Greece rendőr vallomása megpecsételte Steenie Morrison sorsát, pedig a vádlott váltig tagadott s azt mondta, hogy mikor Greece őt felköltötte, megmondta neki, hogy miért keresi, mert benne sejtí Berron gyilkosságát, tehát nem árulta el önmagát, hiszen a rendőrtől tudta meg, hogy gyilkosság történt.

Abinger védő remekelt. Figyelmeztette az esküdteket, hogy egy tudatlan rendőr vallomásán épült föl a vád, aki megérdemli, hogy elcsapják, mert szabálytalanul járt el, mikor mindjárt megmondta a gyanúsítottaknak, hogy mivel vádolják, most pedig letagadja ezt és koronatanu gyanánt áll a bíróság elé.

Az esküdtek alig félóráig tanácskoztak és kimondták Morrisonra a vétkést, a *törvényszék pedig halálra ítélte.* Abinger védő felebbezett a semmitűszékhez s egyidejűleg a rendőrfőnökség fegyelmi vizsgálatot indított a koronatanu Greece rendőr ellen.

§ Az ügyészi megbízott helyettese. Az igazságügyminiszter Zvarinyi Szilárd nagyhalmágyi kir. járásbírósi joggyakornokot a nagyhalmágyi kir. járásbírósiág mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

§ A vágóhídi gyilkosság. Körülbelül két évvel ezelőtt gyilkosság történt az aradi vágóhídon. Két béltisztító összeveszett és Pitár Pál egy nagy késsel szíven szurta Petrán Illést, aki néhány perc múlva meg is halt. Az esküdtszék verdiktje alapján a bíróság Pitárt két évi börtönbüntetésre ítélte. Pitár semmiségi panaszt jelentett be, ezt azonban a Kuria ma leérkezett határozatával elutasította.

§ A kétszer eladott keserűvizek. Schmiedthauer Lajos komáromi gyógyszerész öt évvel ezelőtt megvette a Kocs községi keserűvizelepeket a parasztagdaktól. A bonyolult telekkönyvi viszonyok miatt ez átíratás sokáig elhúzódott, a földeket azonban a gyógyszerész birtokba vette és kutakat is ásott. Palotay Rezső és Palotay Ödön, a Lukácsfürdő részvénytársaság igazgatói időközben megvásárolták az ugyancsak Kocs községi Loser-féle keserűvizelepeket, de mivel látták, hogy itt már alig van keserűvíz, társulni akartak Schmiedthauerrel. — A gyógyszerész azonban sem velük társaságra lépni, sem a forrásokat eladni, nem volt hajlandó. Mikor azután Palotayék megtudták, hogy a kocsai földek még mindig a parasztagdák nevében vannak, a kocsai jegyző közvetítésével négyszögölenként

egy koronával drágábban vették meg a gazdaktól a már egyízben eladott telepeket. — Siettek új szerződésüket nevékre íratni. Schmiedthauer pedig kénytelen volt félreállani. Ügyvédje utján büntető följelentést tett Palotay Rezső és Palotay Ödön, valamint a parasztagdák ellen, egyben pedig polgári pört is indított a tulajdonjognak megítélése miatt. Schmiedthauer azal vádolta meg beadványában Palotayékat, hogy rosszhiszeműleg és csalárdul kötötték meg a szerződést, amelynek tisztán az ő megkárosítása volt célja s ezért a szerződés érvénytelenítését s a tulajdonjog megítélését kérte. A büntetőügy főbbezés folytán a győri táblához került, amely felfüggesztette a büntető eljárást mindaddig míg a polgári pört el nem intézik. A polgári pörben a komáromi törvényszék megállapította Palotayék rosszhiszeműségét s azokat a parcellákat, amelyekbe kiskoruk érdekelve nincsenek, Schmiedthauernek ítélte oda, míg a többi parcellákra vonatkozóan kimondta, hogy vitás az a magánjogi szerződés, amelyet Schmiedthauer a gyámhatóság jóváhagyása nélkül kötött a kiskoru tulajdonosokkal. A győri tábla jóváhagyta ezt az ítéletet és megállapította, hogy Palotayék tudatosan működtek közre a másodszori eladásban. A Kuria két napon át tárgyalta ezt az ügyet és tegnap hirdette ki döntését, amelylyel a másodfoku bíróság ítéletét jóváhagyta.

Büntanya egy ügyvédi irodában.

(A fővárosi rendőrség cáfol.)

Távirati tudósítás.

Arad, március 17.

A fővárosi lapok ma reggeli száma és lapunk is hírt adott arról, hogy feljelentés nyomán a fővárosi rendőrség a belvárosban egy előkelő ügyvéd lakásán és irodájában perverz büntanyát leplezett le. Az ügynek mára érdekes fejleményei lettek, mert a rendőrség cáfolni igyekszik az esetet, amivel szemben fővárosi tudósítónk arról értesít, hogy az ügy valóban megtörtént és a rendőrség a cáfolattal csak egyik detektívje ügyetlenségét akarja leplezni.

A büntető járásbíróshoz feljelentés érkezett, mely meggyanusít egy fővárosi ügyvédet, hogy fajtalankodik. A feljelentő a Városligetben ismerkedett meg három évvel ezelőtt az ügyvéddel és ajánkozott neki, de az ügyvéd azt mondotta, hogy gyűlöli a nőket. A leány tehát fiubarátot szerzett az ügyvédnek.

A büntető járásbíróshoz áttette nyomozás miatt a feljelentést a főkapitánysághoz, ez detektívekre bízta az ügyet.

A detektív megkereste a feljelentő leányt, az nem tudott se nevet, se címet, hanem hajlandó volt elvezetni a detektívet.

A detektív a leánynyal lesbe állt a ház előtt, melyben az illető ur lakik, amikor az ur jött, a leány azt mondotta:

— Ez az!

Ezt meghallotta az ügyvéd, számon kérte, hogy ki az az „ez az”? Botrány támadt, a detektív igazolta magát, az ügyvéd pedig feljelentette a detektívet.

Az érdekes ügyet eleinte az erkölcsrendészeti osztály kezelte, de ennek az osztálynak a detektívjei rontották el a vizsgálatot. Az ő ügyetlenségük folytán tudta meg az ügyvéd, hogy figyelik s ez az ügyetlenség nagy izgalmat keltett a főkapitányságon, mert megnehezítette a büntanya leleplezését, amenyiben figyelmessé tette az oda járó embereket a rendőrségre.

Az ügyvéd feljelentése után a főkapitány, akit Krecsányi tanácsos sürgősen értesített a történetéről, azonnal intézkedett, hogy a sötét bűnyű aktáit elvegyék az erkölcsrendészeti ügyosztálytól s hogy a nyomozást a főkapitányság folytassa tovább. A bizalmas ügyekben eljáró, ügyességükről sokszor próbát tett detektíveket bízta meg az ügy kibogozásával és az

akták Koródy M. Béla rendőrkapitány kezébe kerültek. Együttal a rendőrségi sajtóiroda a következő cáfolatot adta ki:

„Egyes lapok Orgiák egy előkelő ügyvéd lakásán” címmel arról írnak, hogy detektívek a Szövetség-utcában legutóbb leleplezett homoszexuálisok ügyéből kifolyólag egy fővárosi ügyvédet figyelnek, akinek lakásán fajtalankodó orgiák, ugynevezett „fekete misék” folytak rendszeresen. Az ügyvéd észrevette volna a megfigyeltetést és tegnap a detektívönöknél járt, hogy tiltakozzék ez ellen. Heves jelenetet provokált, mire karhatalommal eltávolították. A lapok ezenkívül megírják, hogy a Szövetség-utcai homoszexuálisok egész névsorát sikerült már a rendőrségnek megállapítani. Vannak közöttük papok, katonatisztek, magasrangú hivatalnokok. Mindezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. A rendőrség a Szövetség-utcai homoszexuálisok ügyében befejezte a nyomozást. Előkelő szereplőkről nincs szó ebben, se katonatisztekéről, se papokról, se magasrangú hivatalnokokról. Arról, hogy egy fővárosi ügyvéd lakásán fajtalankodó orgiák folynának nem érkezett feljelentés. A rendőrség nem figyeltetett tehát sem ügyvédet, sem lakását, viszont ügyvéd sem járt fenn a főkapitányságon és nem rögtönzött botrányt. *Mindössze annyi igaz, hogy egy régebbi nyomozati ügyből kifolyólag egy ügyvéd az eljáró detektív ellen feljelentést tett.* Az a hír pedig mely szerint egy dr. H. nevű belvárosi ügyvéd részes lenne a Szövetség-utcában leleplezett homoszexuális üzelmeknek, illetve, hogy lakásán erkölcsstelen orgiák folytak, teljesen légből kapott valótlanosság.”

A rendőrség nyilatkozata valószínűleg a nyomozás érdekében látott napvilágot, de a lapokban közölt tényeket aligha cáfolja meg. Annál kevésbé, mert a belvárosi házban, ahol az illető ügyvéd lakik, az összes lakók tudnak az ügyvédi iroda rejtelméről és főlháborodással beszélnek az ott történt orgiákról.

A belvárosi ház házfelügyelőjének leánya elmondta, hogy az ügyvéd, akinek a kapu alatt nyílik ajtó elegánsan berendezett, négyszobás lakásában, állandóan gyanus alakokkal érintkezik. Állandóan összeköttetést tart fenn olyan asszonyokkal, akik az utcán vadásznak leánygyermekekre, de félvilági hölgyek szállítással is foglalkoznak. Ezek esténként gyülekeznek portékájukkal az ügyvédi irodában és kapuzárás után elegáns fogatokon, automobilon gyülekeznek oda az előkelő látogatók. Sokszor a kora reggeli órákban ér véget a tivornyázás, amelyet olyan szemérmetlenül üznek, hogy megzavarják a lakók nyugalmát is.

— A közelmúltban megtörtént, hogy az egyik éltesebb ur szemet vetett rám, — mondotta a leány — és kikezdett velem, amikor kaput nyitottam neki. Persze lehordtam, de utóbb kijött az ügyvéd ur és mindenféle igérettel, majdnem erőszakkal be akart huroolni lakásába. Csak akkor tágitott már, amikor nagy botrányt csináltam.

A házmester leánya elmesélte azt is, hogy nappal egészen másféle látogatók keresik fel az ügyvédi irodát, mint éjszaka. Ezeknek az uraknak fiatal ficskák, legényemberek kellenek, akikről szintén az ügyvéd üzletfelei gondoskodnak. Meg is nevezte azt a magyar-utcai házat, amelyben a szállító édesanyja lakik és ott megtudta munkatársunk, hogy a fertő főakvizitőrje egyik erzsébetvárosi vendéglős, akinek zug-koresmájában állandóan találkoznak a vásárra hajtott, megrontott emberké.

A rendőrség, természetesen, nagy körültekintéssel nyomoz tovább, hogy az erkölcsrendészeti ügyosztály hibáját valahogy kikorigálja.

HIREK.

— A német császár Bécsben. Bécsből jelentik: Vilmos német császár e hó 23-án érkezik Bécsbe. Odebergertől kezdve különvonaton utazik; a császárvárosba féltizenegy órakor érkezik a Nordbanhofon, ahol a király fogadja. Összekötő vonaton a Pendzing-állomásra mennek, ahol a hercegek és hercegnők, továbbá az udvari méltóságok fogadják. A két uralkodó Schönbrunba hajtat, ahol délben dezsóné, este diné lesz. A német császár még este tovább utazik. Vele jön a császárné, azonkívül legifjabb fia, a huszéves Joachim és Lujza Viktoria hercegnő, a császári pár egyetlen leánya, aki tizennyolc éves.

A miniszterelnök e hó 23-án a német császár üdvözlésére Bécsbe utazik.

— Elmaradt uralkodói találkozás. Rómából jelentik: Viktor Emmánuel király nem utazik Velencébe. A tervezett találkozás Vilmos német császárral tehát elmarad.

— Felhívás. A Kossuth-asztaltársaság a következő felhívást küldötte be szerkesztőségünknek: *Emlékezzünk.* A szabadság születésének fényes, lélekemelő ünnepei lezajlottak és városunk egész lelkes közönsége azoknak díszes keretét adott. A látottak és tapasztalatok tanúságainak hasznosítása válik azoknak feladatává, akiknek lelkében élt és él továbbra is a hit, hogy Arad tradíciókat hivatott táplálni és a hazaszeretet szent és magasztos érzetének lángoló tüztét egy pillanatra sem szabad városunkban őrizetlenül hagyniok. A mult nagy eseményei, gyász- és örömnappjai, nagyjaink hőselekedetei, munkássága és megdicsőülései, mind határkövek, melyek nemzetünk évezredes útjait jelzik és erőt adnak a tovább fenmaradás életfeltételeinek megszerzéséhez. A korszellem érintett rendi Magyarország új alkotójának, Kossuth Lajosnak megdicsőülése napja, március 20-ika előtt állunk. Van-e e nemzetnek méltóbb fia? köszönhet-e a modern Magyarország népe többet bárkinek is nálánál? Akik ma törvény előtt és jogokban egyenlőekként élünk, ne feledjük, hogy Kossuth Lajosnak köszönhetjük, hogy még ma is nem áll a deres a szolgabíró hivatala előtt. Emlékezzünk hát hálával Kossuth Lajosra. Kossuth-asztaltársaság.

— Gyáripárosok nagygyűlése Aradon. A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségének aradi fióka szombaton, e hó 18-ikán délután 5 órakor kerületi gyáripáros nagygyűlést rendez az aradi kereskedelmi és iparkamara disztermében. A nagygyűlésen az országos központ megbízásából megjelenik Hegedűs Loránt, országgyűlési képviselő, a szövetség igazgatója is. Hegedűs Loránt igen érdekesnek ígérkező előadást tart ebből az alkalomból s a gyáripárosok kérdéseinek a politikai viszonyokkal való összefüggését fogja alaposan megvilágítani. Az egész környék gyáripárosai bejelentették a nagygyűlésen való részvételüket úgy, hogy a kamara disztermében ma délután az egész vidék közgazdaságának előkelőségei adnak egymásnak találkozót. Hegedűs Loránt a délelőtti folyamán az arad-gyártelepeket (Westinghouse, textilgyár stb.) látogatja meg. Este fél nyolc órakor bankett lesz a Fehér Kereszt teliertjében. A banketten résztvenni óhajtok ma délig jelentkezhetnek a kereskedelmi és iparkamarában, vagy az Aradi Lloyd-társulat helyiségében lefektetett iven s Kaszab Gézánál, a Vasutas Takarékpénztár helyiségében. A nagygyűlésre mindazokat, akik tévedésből, vagy a postai kézbesítés hibájából nem kaptak meghívót, ezúton is meghívja az aradi fiók elnöksége.

— Szerenád Fabry Sándornak. Ma este az Acsev. szárnyaskerék dalkör szerenádöt adott Fabry Sándor dr. nak: az Arad-csanádi Vasutak kiváló vezérigazgatójának nevéstélye alkalmából. A dalosok este 8 órakor vonultak Fabry Sándornak József főherceg-ut 22. számú lakása elé és a dal szárnyán küldték el hozzá szeretetük és ragaszkodásuk meleg érzését. A vezérigazgató rövid beszédben köszönte meg a vasut alkalmazottainak ezt az egyszerű, de a lélek mélyéből fakadó, közvetlen erejű üdvözlést.

— Az első norvég nőképvisező. *Krisztianiából* jelentik: A storting mai ülésén jelent meg első ízben a parlament egyetlen nőtagja, *Rockstave* kisasszony. Az elnök hosszabb beszédben üdvözölte, s annak a reményének adott kifejezést, hogy a parlament nőtagja Norvégia borsületét és tisztességét öregbíteni fogja.

— A délvideki katonaszabadítók. *Szabadkáról* jelentik: Lassanként alig lesz déli Bácskában község, amelynek egy két lakója kompromittálva ne lenne a katonaszabadítás ügyében. A katonai hatóságok közbelépésére kérielhetetlen szigorúsággal vadásznak a nyomozással megbízott fővárosi detektívek mindenkire, akinek bármi része lehet abban, hogy egyesek megszabadultak a három esztendői katonaszkodás alól. Akik az utóbbi esztendőben déli Bácskában kiszabadultak a katonasor alól, mindannyian gyanusak. A nyomozás eddigi eredménye az, hogy előzetes letartóztatásba helyezték: *Subotin Szvetozár*, *Subotin Vuica*, *Kanazirov Száva* mozsori, *Ilies Jócó* zsablyai, *Mátity Jelica* moholyi, *Rákity Vuia* bácsföldvári, *Csikosev István* titeli és *Csészki Gálya* sajkásgyörgyei lakosokat. Ezek több mint százötven embert tettek szolgálatképtelenné azáltal, hogy fülüket kifurták. *Subotin Szvetozár* a mozsori kovács bent a katonakórházakban is végzett operációt. Egy *Bebof Géma* nevű közlegényen a XVI. sz. helyőrségi kórházban végezte az operációt. *Parkov Fülöp* 6. gyalogezredbeli közlegény fülét pedig az újvidéki gyalogsági laktanyában, furta át. A legényeket egytől egyig utóállításra viszik. A nyomozást erőlyesen folytatják tovább és valamennyi déli megyére kiterjesztik.

— Robbanás egy tűzijátékgyárban. *Münchenből* jelentik: Ma délelőtti az Urg Henrik-féle tűzijátékgyár felrobbant. A robbanás abban az épületben történt, ahol a löport keverték. Egy munkást izzé szakított a robbanás, sokan súlyosan megsebesültek. A gyártelep épületei rombadóltak, köröskörül minden ház ablaka betörött.

— Borzalmas gyilkosság. *Dévről* jelentik: *Vulkánban Barta József* és *Barta Dénes* özszeveszték *Belényes Sándor* bányászszal. A két Barta a nyílt utcán köveket ragadott föl és azzal *Belényest* a szó szoros értelmében agyonkövezték, fejét teljesen összezúzták és amikor meghalt, *Bartha József* késsel levágta fejét a törzséről. A csendőrség a gyilkosokat elfogta és átadta az ügyészségnek.

— Rádium erek a Tatrán. Az egyik fővárosi estilap értesülése szerint a Tatrán két krakkói tudós, névszerint *Morosenitz Zsigmond* dr. és *Rosen János* dr. dús gazdag rádium-erezeteket fedeztek volna fel. A rádium-erezetek *Zakopane* környékén vannak s különösen a *koscielickai völgy* gazdag bennük. Ez a völgy a határától három kilométernyire, fekszik. A krakkói tudósok fel fogják hívni a magyar kormány figyelmét a rádiumra, hogy azt kiaknázzák.

— Halálozás. özv. *Griszman Sámuelné*, szül. *Czirczár Rozália* hosszas betegség után meghalt. Temetése 19-én, vasárnap délelőtti 10 órakor lesz.

— Holtzer fogságának meghosszabítása. A napokban fog lejárni *Holtzer* előzetes letartóztatásának határideje. Minthogy a nyomozás még folyik és befejezése még hosszabb időt fog igénybevenni, *Eckensberger* kir. ügyész ma előterjesztést tett a vizsgálóbírónak *Holtzer* további fogvatartása ügyében. A vizsgálóbíró helyt adott az előterjesztésnek és *Holtzer* ellen elrendelte a vizsgálati fogságot.

— Otthagya a reverendát. Arról adtunk hírt a minap, hogy *Ébert* András resicai káplán megtagadta főpásztorának az engedelmisséget, mert nem tette le az előirt antimodernista esküt s ezért fölfüggesztették állásától. A *Katolikus Tudósító* kijelenti, hogy *Ébert* káplánnak a modernizmushoz semmi köze. Ugyanis az történt, hogy *Ébert* már régen készült elhagyni az egyházi rendet, titokban el is jegyezte magát egy hölgygel és csak ürügyet keresett az apostasiára. Várta, hogy majd ráírnak a püspöki irodából, hogy tegye le az antimodernista esküt és majd ő ezt meg fogja tagadni, mire fölfüggesztik s ő mártírként tűntetheti föl magát a világ előtt. De csalódott, mert püspöke, aki tudomást szerzett *Ébert* szándékáról, nem sürgette az eskü letételét, mire *Ébert* minden kényszerítő körülmény nélkül öszezecsomagolt és elhagyta állomáshelyét.

— Az eperjesi sikkasztó. Tegnap az a jelentés jött Eperjesről, hogy az ottani *Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szeszfinomító Szövetkezetben* nagy sikkasztást fedeztek föl, amelyet *Molnár Imre* főkönyvelő követett el. A szövetkezet igazgatósága a következőket mondotta el a főkönyvelő bűnéről:

Két héttel ezelőtt történt, hogy *Molnár Imre* főkönyvelő minden előzetes értesítés nélkül nem jelent meg a hivatalban. Akkor még semmi rosszat sem sejtettünk, hanem elküldtünk egy szolgát a lakására. Felesége azt a választ küldötte, hogy férje üzleti ügyben többnapra elutazott. Természetesen megdöbbenett az igazgatóságot ez a válasz, mert hiszen *Molnár* nem küldtük utra. Rovancsolni kezdtünk, de a könyvekből nem derült ki a sikkasztás. Mi mégis megtettük a följelentést a rendőrségnek és csakhamar közös erővel rájöttünk, hogy *Molnár* nagyobb összeg erejéig megkárosította szövetkezetünket.

Hogyan követte el a sikkasztást? — Még *György Lajos* volt ügyvezető igazgató idejéből származik a sikkasztás. Olyankor, a midén az igazgató távol volt, az egyes szeszkereskedőknek a pénzügyőrség ellenőrzése mellett ő adta ki a megrendelt szeszt. Ezeket a tételeket azonban nem írta be a könyvekbe, de a szeszt járó pénzt mindig fölvetta a szeszkereskedőktől. Arról nem akarok nyilatkozni, vajjon a szeszkereskedők tudták-e a manipulációjáról vagy sem. Annyit azonban mondhatok, hogy a szeszkereskedők sietve megtérítették a szövetkezetnek az eddig kiderített kárt s éppen ezért csak a főkönyvelőt jelentettük föl, ellenben a szeszkereskedőket nem.

— Mekkora az elsikkasztott összeg. — *Huszonkétezer korona*, de ismétlem, a szövetkezet kára teljesen megtérül.

Más forrásból azt jelentik, hogy *Molnár Imre* nagy összeget vitt magával az utra. Valószínű, hogy most egy Amerikába indul gőzhajó fedélzetén van. Feleségét és gyermekét *Eperjesen* hagyta minden anyagi támogatás nélkül. *Molnár Imre* már esztendőket óta pazar módon élt, nagyban kártyázott, pezsgőzött, ami rengeteg pénzébe került. Éppen ezért azt hiszik, hogy az elsikkasztott összeg jóval nagyobb, mint amennyit eddig megállapítottak. Az eperjesi rendőrség megküldte az elfogatóparancsot a tengeri kikötőkbe.

— A horvát újságírók sztrájkja. Zágrábról jelentik: A horvát országgyűlés elnöksége és a horvát újságíró-egyesület kiküldöttjei között létrejött megállapodás alapján készült nyilatkozatot, amely a konfliktust békésen rendezi, ma délután terjesztették jóváhagyás végett az újságírók egyesületének plénuma elé. Az Obzor szerkesztősége ma a következő levelet kapta az országgyűlés elnökségétől: Miután lapjuknak Konfliktus az országgyűlésen című cikkéből megállapítható, hogy önök Superéna alelnök nyilatkozata dacára hamisan közlik az országgyűlésen történt dolgokat, további rendelkezésig az önök tudósítójától megtagadjuk az engedélyt az újságíró-páholy látogatására.

— Pofozkokási affér a tőzsdebiróság előtt. A budapesti tőzsde fegyelmi tanácsa ma kinos botrány ügyében ítélt. Még február 2-án történt, hogy a börszen megjelent Schiff Béla és szembetalálkozott Stuchs Hugó tőzsdebizománnyal. Rövid összeszólalkozás után Schiff annyira megfélemedett magáról, hogy leköpte a tőzsdebizománnyal, aki azonban nem hagyta magát, hanem ő és időközben megérkezett bátyja, Stuchs Gyula rávetették magukat Schiffre és összevissza pofozták. A börze látogatói csak nagynehezen tudták őket szétválasztani. Ennek a verekedésnek fajult összekülönbözésnek az előzménye az volt, hogy Schiff, aki valamikor durgazdag háztulajdonos és a Polák és Schiff hajózási cégnek beltagja volt, börzeügyleteken tönkrement. Stuchsék bonyolították le ügyeiket, s Schiff végül annyival tartozott nekik, hogy háromemeletes bérpalotáját is kénytelen volt Stuchséknak átengedni. Két hónappal ezelőtt Schiff, akinek ekkor már egy fillérje sem volt, 800 koronát kért kölcsön Stuchséktól, akik azonban ezt megtagadták. Amikor aztán a tőzsdén találkoztak, Schiff szemére vetette Stuchs Hugónak illojális magatartását. Ebből keletkezett a verekedés. A fegyelmi tanács Schiff Bélát és Stuchs Hugót nyolc napra, Stuchs Gyulát pedig tizennégy napra kitiltotta a tőzsdéről.

— Egy urileány titokzatos öngyilkossága Barcsról jelentik: Keddről szerdára virradó éjjel egy fiatal, uriasan öltözött szőkehajú leány a barcsi összekötő vasuti hidról a Drávába ugrott. Az öngyilkos leány rögtön elmerült a habokban. Szerdán reggel a hidon osomóba kötve megtalálták az összes ruháit. A boldogtalan leány ugyanis mielőtt a folyóba ugrott volna, teljesen levetkőzött. A ruhái mellett egy papiros feküdt, a melyre ez volt ráírva: Kérem a ruháimat Janusich Károly daruvári adóhivatalnoknak elküldeni. Mici. A barcsi főszolgabíró azonnal megindította a nyomozást. Közben telefonon érkezett jelentés a varasdi rendőrségtől, amely tudatta a barcsi főszolgabíróval, hogy Herzsenyák varasdi lakosnak 18 éves, sovány, szőkehajú, barnaszemű, uriasan öltözött leánya eltűnt és minden valószínűség szerint Barcsban tartózkodik, ahol öngyilkosságot akar elkövetni. De mikor ez a jelentés megérkezett, már nem lehetett segíteni. Megállapították, hogy az öngyilkost Herzsenyák Micinek hívják, varasdi szülők gyermeke. A ruhái mellett megtalált két darab vasuti egyből az is konstatálható, hogy Daruvárról utazott Barcsra. A második vasuti jegy különösen rejtélyessé teszi ezt az öngyilkosságot, mert bizonyos, hogy Herzsenyák Mici valakinek a társaságában utazott Barcsra. A hatóság most azt igyekszik megállapítani, hogy ki utazott az öngyilkossá lett urileánnyal Barcsra.

— Minden ujjában felbukkanó fogápoló szer dacára a Sanitol marad és lesz az egyedüli komoly tudományos alapon előállított, megbízható száj és fogápoló szer. 1005

— Földosztási mozgalom Bácskában. Szabadkáról jelentik: Mária Terézia a török hódoltság alól felszabadult földeket a délvidéki határőröknek adományozta. Midőn a déli határőrvidék megszűnt, ezek a földek az érdekelt községek tulajdonába mentek át. Négy évvel ezelőtt a lakosság ama része, a mely a régi határőrök leszármazottainak vallja magát, mozgalmat indított, hogy ezeket a földeket köztük osszák föl. A mozgalom lelke Sikoparia György zsabylai lakos volt, aki kikötötte magának, hogy az esetben, ha a mozgalom eredményre jár, minden hold földből, a mely felosztásra kerül, neki egy barázda jut. Ekkoriban pert is indítottak, azonban a pert elvesztették. Sikoparia erre fellázította a lakosságot, a mely fenyegető magatartást tanusított és az izgalom annyira növekedett, hogy a nyugalmat csak osztrák beavatkozással lehetett helyreállítani. Sikopariát ekkor izgatásért elítélték. Mostanában újra mozgalom indult meg a Bácskában és különösen a sajki kerületben beszélnek újra sokat a földosztásról. Sikoparia ismét életjelt adott magáról és nemrégiben visszajött Bécsből, ahol hat hónapig volt egyhuzamban. Bécsben mindenáron a király elé akart jutni, ez azonban nem sikerült. Itthon titokban szervezi a mozgalmat, pénzt gyűjt és gyűléseket rendez. Ezenkívül alakosokkal számszámra adja be a titeli telekkönyvvezető hivatalba a kérvényeket, hogy az egyes földrészeket bekebeleztesse. Lehetséges, hogy a négy év előtti zavargások újra ismétlődni fognak, mert a lakosság nagyon fogékony Sikoparia izgatásai iránt.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 17-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: Született: Tlachner György üzletvezetőnek János nevű fia. Hangai György asztalosnak Béla nevű fia. Gyurkovics Sándor csizmadianak Sándor nevű fia. Kovács János fűtőnek Etel nevű leánya. Meghalt: Rieger Teréz 76 éves magánzónó. Lajkovics Károly 51 éves mázolósegéd. Botta Száva 53 éves napszámos. Berkó László 4 éves fiú. Vertás Tivadarné 37 éves közművessegéd neje. László Zsuzsanna 2 éves leány. Pirovsky Etelka 10 éves leány. Pavel Vaszilie 47 éves napszámos. Szegedi Mária 17 hónapos leány. Nagy Sándor 62 éves máv. főraktárnok. — Házasság em fordult elő.

— Francia likörök leghíresebb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 101

Sunlight Szappan

többet takarít meg Önnek, mint a mennyibe kerül, idő, munka és ruhái kímélése által. Nincs többé dörzsölés és forrázás.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszögletű darab 16 fillérért.

356

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kossuth-asztaltársaság március 20-án Kossuth Lajos halálának 17-ik évfordulóján, a Magyar-király vendéglőben tartja XXVI. évi rendes közgyűlését, este 8 órakor. Ez évben az ünnepélyes közgyűlést Kossuth-serleg avatással bővítettük és a tisztet Priegl István dr.-ra bízták. Az ünnepi beszédet Momák Dörme dr. tartja és az ez alkalomra írt ódáját Végh István szavalja el. Arad város hazafias közönségét tisztelettel hívja a Kossuth-asztaltársaság.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

6915.

TARKASÁGOK.

(A tenger is keres.) Egy ismert aradi ur Olaszországba készülődik most. A minap az utazás irányáról, az olaszországi tartózkodásról beszélt egy férfival, aki már megjárta a derült egü Itáliát.

— Mondhatom, — szölt az olasz szakférfi, — hogy az olaszországi ut sok pénzét fogja önnek fölemészteni.

— Hogyan?

— Ott nagyon drága minden. A pincérek olyan arrogánsak, hogyha egy lira borravalót ad nekik, egyszerűen a tengerbe dobják.

— Egy litát? Hiszen az majdnem annyi, mint egy korona.

— És azok az olasz betyárok mégis a tengerbe dobják, ha az ember csak annyi borravalót ad nekik.

Az olaszországba készülődő ur tréfásan felelte:

— Na akkor mondhatom, hogy én tőlem sokat fog keresni az olaszországi — tenger.

(Helyes kérdés.) A törvényszék elnöke az egyik asszony-tanutól egyszer szórakozottan azt kérdezte (a férfiaknak föltett kérdések mintájára gondolva):

— Volt-e a katona?

A néne szemérmatosan lesütötte a szemét:

— Hasztalan is tagadnám, ami igaz, az igaz volt. De most csak egy tűzoltóval élek.

TANÜGY.

(—) Tanítónői kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hajtmann Mária oklevelés tanítónőt a dévai állami népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tizenhat. Közöljük. Sziveskodik a nevét megírni.

B. A kért helyen nincs olyan intézet. Az építését már 1908-ban tervezték, de még ma se készült el.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Ösztöndíj iparosoknak. Az iparosok képzése szempontjából felette üdvös, hogy a külföldi ipar viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítsék. E végből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az aradi kereskedelmi és iparkamara területére évenként egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszeresített. Az ösztöndíjra az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel pályázatot hirdet és felkéri a kerületbeli elsőfokú iparhatóságokat és ipartestületeket, hogy e pályázatot a saját hatáskörükben minél szélesebb körben ismertessék, az arra érdemes iparos ifjakat a pályázatban való részvételre buzdítsák és őket utasítsák, hogy pályázataikat folyó évi május hó 1-ső napjáig az aradi kereskedelmi és iparkamara-hoz címezve okvetlenül küldjék be. A pályázatban a folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges

A mondorlaki körjegyzőségnél f. évi április hó 1-ével egy gyakornoki állás

betől'endő,
az ellátáson kívül 30 korona kezdő fizetéssel.

Mondorlak, 1911. március 16.

Rác Márton,

1122 körjegyző.

411—1911. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat

A mradni kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albini“ takarékos és hitelintézet végrehajthatónak 518 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, illetve a mradni kir. járásbíróság területén levő az obersia 68. sz. tkvi A. I. 16., 18—28., 30—40. sor 457., 578., 579., 728., 729., 766., 768., 781., 782., 807/a., 826., 913., 1053., 1059., 1429., 1481., 312/c., 587/a., 716/a., 911. és 288/a. hrsz. ingatlanokra és utána járó A. I. 39. 40. erdő és legelő illetőségre 994 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási áron elrendeltek s ennek megtartására határidőül 1911. évi április hó 18. napjának d. e. 1/2 órája Obersia községhezához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fenti ingatlan birtok jutalék kikiáltási ár két harmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. Amennyiben ezen összeg el nem éri a kiküldött árverést felfüggeszti. Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX.

t. c. 43 §-ában jelzett árfolyamnak számított és az 1881. évi november 1-én 3243. sz. a keltigazságügyminiszteri rendelet 5 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről

kiállított szabályszerű elismervénnyel átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint tkvi. hatóság.

Máriaradna, 1911. évi január hó 23-án

Polgár,
kir. járásbíró.

Csődtömegeladási hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy vb. Brüller Lajos aradi női ruha és rőföskereskedő csődtömegéhez tartozó, a csődletár 1—391. tételei alatt felvett összesen 4207 kor. 93 fillér beszerzési árral bíró és 3057 kor. 10 fillér becsértékű rőfös, rövidárúk, női ruhák, blouzok és a letár 392—406. tételei alatt 1198 kor. 50 fill. beszerzési árral és 631 kor. becsértékben felvett üzleti berendezési tárgyak ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom a venni szándékozót, hogy a fenti becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat akár az árura és berendezésre külön, akár együtt 1911. évi március 27-ik napjának déli 12 órájáig nálam adják be. Az ingók közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthetők.

Vevő köteles a vételárát és a vételár után III. fokú bélyegilletéket az adásvételnek csődbírósági jóváhagyása után 24 óra alatt kezéimhez lefizetni és a megvett ingókat ugyanezen idő alatt átvenni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1911. évi március hó 27-ik napján délután 3 órakor Aradon, Dr. Mittler Izidor aradi ügyvéd irodájában tartandó ülésen fog határozni olyképp, hogy előbb szóbeli árlejtést tart s azután az írásbeli ajánlatokat bontja fel, fenntartván magának a jogot az ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani és esetleg az ingóságokat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek elég nem tenne és különösen, ha a kikötött határidőben a vételárát kifizetni vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül a megvett áruk a vevő kárára és veszélyére fognak értékesíteni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett áruk minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Kelt Aradon, 1911. március 15-ik napján.

Dr. Seidner Frigyes,

ügyvéd, mint vb. Brüller Lajos csődtömeggondnok
Arad, Deák Ferenc-utca 32.

1132

Ősz haj nincs.
Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer
HAIRGENERATORRAL

megnedvesítjük.

— Nagy üveg ára 2 korona. —

Főraktár:

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 381

Homok,
építkezési célokra
beton kavics

bármily mennyiségben
állandóan

kapható.

Pollák Sándor,

gőztéglagyár Mikalaka.

Telefon 55—515. 976

Alkalmi vételek
és eladások
ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota.

601

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereletnek
TELEFON 438. TELEFON 488.

ALAPITTATOTT 1840.

ALAPITTATOTT 1840.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA

ARAD, SZABADSÁG-TÉR 19. SZ.

„Herveth“ mellfűzők

1911. évre legújabb javított model E mieder facon kizárólag nálunk kapható. Kitűnő szabás, elegáns kiállítás, selyem harisnyatartóval, könnyű viselet

darabja 7 korona.

Vidéki megrendeléseknél elég a slussbőség megadása

Kostüm-kelmék

legdivatosabb újdonság.

Teljes nagy választék már megérkezett. Felhívjuk a közönség szives figyelmét, hogy fekete és tegethof színekben kiváló finom, 140 cm. szélességben, egész külön kezelve hozzuk forgalomba.

Versenynélküli olcsó árak.

Akinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
kezelőre,
könyvelőre,
segédre,
iparra,
gazdatisztra,
kutcsártra,
vinczellérre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb-re
van szüksége,**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,**Aki**

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy**„Aradi Közlöny“****Kis hirdetési**

rovatát használja.

Apró hirdetések.**Központban**

pénteken este szomszéd asztalnál ülő fekete asszonyt kérem ismeretség lehetősége felől. Választ „Prémek kalap“ a kiadóhivatalba.

M. v. v.

Csak maga juttatja eszembe, hogy névnapom van. Senki más nem gondol rám. Azért kétszeresen jólesik megemlékezése. Végtelenül köszönöm a küldöttet, legyen róla meggyőződve, azok elfogyasztása után is gyakran és szeretettel gondol magára hálás, őszinte tisztelője és barátja. 1149

Elutazás miatt

két szoba butor eladó. Vegem Abfahrt von zwei Zimmer Möbel zum verkaufen. Ujaradon, Koncsek, Rákóczy-u. 20. 1145

Kisasszony,

magyarul és németül beszél, üzletben és varrodában már alkalmazva volt, mint elárusító, vagy varrónő ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 1146

2—3 butorozott szobát

lehetőleg teljes ellátással keres 4 fiatalember, lehetőleg a város középpontjában. — Szíves leveleket „Sürgős“ jellegre a kiadóhivatalba kérnek. 1139

Zongora oktatás

alapos iskolát, kezdő tanulóknak ad, kívánatra házhoz is megy. Bővebbet a kiadóban. 1150

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonosságok raktáron. Veszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 4071

Keresünk állandó alkalmazásra

azonnali belépéssel egy ércfényező segédet, ki gépgyárakban ily minőségben már dolgozott. Princz Tevérek gépgyára és malomépítészete, Szatmár. 1123

Ápateleken

egy 4 kat. holdas szőlő kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Kotzó Károly tulajdonosnál Garbán u. p. Borosjenő. 1001

Minograf

sokszorosító gép, új és régi, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1109

Kiadó Gargon lakásnak, vagy irodának igen alkalmas másodemeleti utcai két szoba és alkov, folyó évi május hó elsejére, a Szabadság-tér 16. sz. alatt. Bővebbet ugyanott, a Domány-irodában. 1131**Jég**

mű vagy termés jég, háztartási célokra aprilis 16-tól naponta házhoz szállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyáránál. Telefon 199. szám. 1017

Zavaszli divatlapok

Berlini Saison album K. 1.— (már előjegyezhető). Reveue Parisienne K. 2-50 és 3.—, Grand Album de Blouse K. 5.—, Chic Parisienne K. 4.— Divat Salon 50 fill. Kis Blous album K. 1-50 Wienerin K. 1-20. Minden bel- és külföldi divatlap és folyóirat előfizethető. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. sz. 555

303—1911. tksz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina“ takarékpénztár hitelintézet végrehajthatónak 476 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék illetve a m.-radnai kir. járásbíróház területén levő a lupesti 21. sz. tjkvi A. I. 9-22. sor, 1785. 544. 613. 1859. 1379/a. 1379/b. 1379/c. 1886. 1449. 1454. 1494. 1495. 1496/a. és 1246/a. hrsz. ingatlanokból és utána járó A. I. 2. 4. 24. rsz. erdő és legelő illetőségéből Banye Juon jutaléka 904 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik s annak megtartására határidőül 1911. évi április hó 12 ik napjának d. e. 11 órája Lupest közsegházához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fentírt ingatlan birtok jutalék a kikiáltási ár két harmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. Amennyiben ezen összeg el nem érteik, az árverést a kiküldött felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában

jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervénnyel átszolgáltatni.

Kir. járásbíróház, mint telek-könyvi hatóság.

M.-Radnán, 1911. évi január hó 25. napján.

Polgár,
kt. aljbiró.

1144

Nagy Sándor

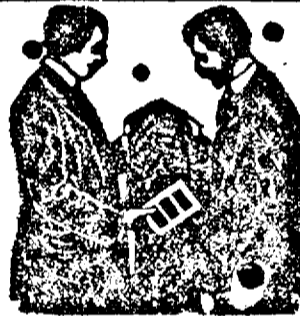
szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.
(Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modera épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legelőzőbb arért. 4407

Brünni szövetség

uri ruhák elkészítésére legelőzőbb gyári áron kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6922

A tanítói szövetség és az Állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szűkegletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindentéle áron. A legelőzőbb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekintésére bérmentve küldetük.

156—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911.—1912 évi téli idényben szükséges 2000 m³ cser és 1200 m³ bükkfa szállítása iránt folyó év március hó 27. d. e. 10 órakor árlejtést tart. Az ajánlatokban kitüntető a fa származási helye, a fa minősége nemkülömbben azon év a mikor a fa vágatott.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban. Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy

az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évi március hó 6-án tartott üléséből.

A gazdasági széke.

1185—1911. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivélsügyi minister ur 14429-XI. 1. 1911. sz. körrendelete folytán felhívom azon kertészeti telep tulajdonosokat, kik élő növények kereskedésével foglalkoznak és telepüket a szabad forgalomra jogosított telepek közé felvéteni kívánák, hogy a felvétel iránti szabályszerűen felszertelt kérvényeiket hozzám f. év augusztus 31-ig nyújtsák be.

Arad 1911. február hó 27-én.

Varjasy, polgármester.

1274—1911 p. m.

Hirdetmény.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége I. Ferencz József által országglása megkezdésének 60-ik évfordulója alkalmából legkegyelmesebb alapított emlékkereszt elnyerésére vonatkozó rendelet hivatalomban betekinthező.

Felhívom azokat, kik érdemkereszt elnyerésére igényjogosultsággal bírnak és az érdemkeresztet elnyerni óhajtják, hogy hivatalomban 1911 április 10-ig jelenkezzenek.

Arad 1911 március hó 8-án.

Kádas Kálmán
főjegyző**Használt****ó l o m**

megvételre kerestetik

Stock-Cognac**Medicinal**szavatolt valódi bor
párlat**Camis és Stock**

gőzpároló telepéből

BARCOLA.Egyedüli Cognac-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. : Kapható minden jobb üzletben.

Utánzatoktól óvakodjunk